

5/2007. számú LEHÍVÁS
a **4500142859** számú megbízási szerződéshez

1 A lehívás tárgya:

A T Projektre vonatkozó keretszerződés tárgyához illeszkedően jelen lehívás tárgya: A jelenleg hatályos villamosenergia-törvény (Vet.) és a végrehajtási rendeleteinek elemzése abból a szempontból, hogy nem új, hanem bővítés kategóriájaként miként alakul az a jogi útvonal, amely a bővítést lehetővé teszi (hatósági, szakhatósági engedélyezési hatóságok és engedélyek típusai, az engedélyesi kérelem mellékletei).

2 Feladat leírása, elvégzésének elvárt outputja:

A feladat leírását az 1. pont tartalmazza.

A szakvéleményt 2 példányban, nyomtatott formában kérjük átadni.

3 Feladatvégzés határideje: *2008. január 5.*
~~2007. december 20.~~

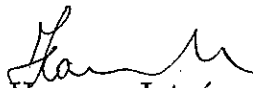
4 Teljesítés igazolásának, elfogadásának módja:

A teljesítés során teljesítési segédet vehet igénybe.

A teljesítés elfogadása a szakvélemény átadását és elfogadását követően a Megbízó képviselője által aláírt teljesítésigazolás kiadásával történik.

Kérjük, hogy a jelen lehívást postafordultával szíveskedjenek visszaigazolni, feltüntetve a szakvélemény elkészítésének határidejét és ráfordítás igényét is.

P a k s, 2007. december 7.

Hamvas István
műszaki vezérigazgató-helyettes
Megbízó képviselője

Dr. Bertha Kálmán
vezető jogtanácsos

Jogi állásfoglalás**A Paksi Atomerőmű Zrt.
részére**

Tárgy: A Teller projekttel kapcsolatban felmerült erőműbővítésre vonatkozóan a Vet., illetve a Vet. Vhr. rendelkezéseinek jogi véleményezése

A Paksi Atomerőmű Zártkörűen működő Részvénytársaság (a továbbiakban: „PA Zrt.”) és a Budapesti 5000. Ügyvédi Iroda között létrejött 45000142859 sz. megbízási szerződéshez kapcsolódó 5/2007. sz. lehívás értelmében, a tárgyi feladattal kapcsolatos irányadó jogszabályokat áttekintettük, és azzal kapcsolatban jogi állásfoglalásunkat az alábbiak szerint adjuk meg:

A Paksi Atomerőmű 5. blokkja - mint új atomerőművi blokk létesítése (a továbbiakban: „Bővítés”) - kivitelezési terveinek elkészítése során felmerült, a tárgyi feladatra irányadó villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény (a továbbiakban: „Vet.”), valamint a végrehajtására kiadott 273/2007. (X. 19.) Korm. rendelet rendelkezései elemzésének szükségessége, különös tekintettel az abban foglalt, bővítésre irányadó engedélyekre, az azzal kapcsolatos eljárásokra és egyéb szabályokra.

Fentiek szerinti elemzés alkalmával a következő jogszabályokat tekintettük át:

1. villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény (a továbbiakban: „Vet.”)
2. 273/2007. (X. 19.) Korm. rendelet (a továbbiakban: „Vet. Vhr.”)

I.**A villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény rendelkezései**

A törvény az engedélyezés általános szabályai között rögzíti, hogy az 50 MW és az ezt meghaladó teljesítőképességű erőmű létesítése, villamosenergia-termelése, valamint az erőmű külön jogszabályban meghatározott módon történő **bővítése**, teljesítményének növelése, illetve csökkentése, villamosenergia-termelésének szüneteltetése, megszüntetése az Energia Hivatal által kiadott engedélyek alapján gyakorolható. Látható tehát, hogy a bővítés esetén is eljáró hatóságként az Energia Hivatal gyakorol hatáskört.

Az új törvény tehát, az 50 MW, és ezt meghaladó teljesítőképességű erőmű létesítésére vonatkozó engedélytől már megkülönbözteti a nem újonnan létre jövő, hanem egy már létező erőmű bővítésének lehetőségét biztosító engedély típusát. (bár a kérelem mellékleteként csatolandó dokumentumok körét mindkét esetben azonosan állapítja meg)

A Hivatalt az engedélyezési eljárás során az egyenlő bánásmód követelményét köteles minden körülmény között megtartani. Ennek megfelelően amennyiben az engedély iránti kérelem a jogszabályokban meghatározott követelményeknek megfelel a Hivatal az engedélyt köteles kiadni. (Mérlegelési jogköre tehát nincs.)

A Hivatal az engedély kiadását csak a törvényben meghatározott konkrét esetekben tagadhatja meg, mely esetek a következők (75. § (3) bekezdés):

- a jogszabályi előírások nem teljesülnek, jogszabályi feltételek hiányoznak, illetőleg a kérelmező nem rendelkezik a külön jogszabályokban meghatározott engedéllyel,
- a kérelemben foglaltak nem állnak összhangban az új termelői kapacitások, illetve az erőművek létesítésére vonatkozó jogszabályi, illetve energiapolitikai követelményekkel, különös tekintettel
- a kérelmező csőd- vagy felszámolási eljárás alatt áll,
- a kérelmező megtévesztő vagy valótlan adatot közölt.

Az erőmű bővítésére, teljesítőképességének növelésére, valamint a villamosenergia-termelés megszüntetésére vonatkozó előírásokat a külön jogszabályban meghatározottak szerinti eltérésekkel összhangban kell alkalmazni.

Kiserőmű bővítése, teljesítőképességének növelése esetén, amennyiben az erőművi teljesítőképesség a bővítést, illetve a teljesítőképesség növelést követően eléri, vagy meghaladja az 50 MW-os teljesítőképességet, a bővítésre, a teljesítőképesség növelésre, illetve a működésre az üzemeltető köteles a Hivataltól engedélyt kérni.

A Bővítés megvalósulását követően az engedélyes köteles működési engedélyének módosítását kezdeményezni a Vhr. alább részletezett rendelkezései szerint.

Az új Vet. felhatalmazó rendelkezései között rögzítést nyert, hogy a kormány jelen törvény felhatalmazása alapján jogosult arra, hogy az erőmű bővítés engedélyköteles eseteit és a bővítés feltételeit rendeletben állapítsa meg. Ilyen külön rendelet esetén a Vet. rendelkezéseit ezen rendelet szabályaival összhangban kell alkalmazni.

II.

273/2007. (X. 19.) Korm. rendelet rendelkezései

A kormányrendelet minden egyes engedély típus - így a bővítésre vonatkozó engedély vonatkozásában is - meghatározza azon konkrét dokumentumokat melyek benyújtása elengedhetetlen az engedély kiadásához. E mellett általánosan is rögzítést nyertek a minden esetben csatolandó dokumentumok is, melyek:

- az engedély iránt folyamodó gazdasági társaság társasági szerződését, alapító okiratát vagy alapszabályát (a továbbiakban: **társasági szerződés**);
- 30 napnál nem régebbi **cégkivonat**ot, ha változás van folyamatban a változás alapjául szolgáló okiratot és a cégbírószági érkeztető pecséttel ellátott változásbejegyzési kérelmet, vagy elektronikus tanúsítványt, illetve igazolást;
- a Vet. 74. §-ának (1) bekezdés *b*) pontja szerinti, bővítésre vonatkozó engedély iránti kérelemhez csatolni kell a **megfelelő létszámú és megfelelően szakképzett személyzet** rendelkezésre állásának bemutatását, illetve az ezt biztosító terveket;
- **nyilatkozatokat** arról, hogy a kérelmező nem áll csőd-, illetve felszámolási eljárás alatt, valamint arról, hogy a kérelme benyújtását megelőző 10 évben engedélyét nem vonták vissza;
- az engedély iránt folyamodó **gazdasági társaságnak és képviselőjének elérhetőségét**;
- a külön jogszabályban meghatározott **igazgatási-szolgáltatási díj** Hivatal részére történő **befizetésének pénzügyi igazolását**.

Az erőmű-bővítési engedély

A Vet. Vhr. 64. § (1) bekezdésének meghatározása alapján **erőmű bővítésének** minősül a működési engedélyben meghatározott erőművi névleges teljesítőképesség további új főberendezéssel történő legalább 10%-os növelése. Erőmű bővítésének minősül a kiserőmű névleges teljesítőképességének új berendezéssel történő növelése is, ha a kiserőmű névleges teljesítőképessége a bővítéssel együtt eléri, vagy meghaladja az 50 MW-t.

A bővítésre irányadó követelmény tovább, hogy a bővítendő erőmű meg kell, hogy feleljen a külön jogszabályban meghatározott minimális energetikai határfokra vonatkozó követelményeknek is.

A bővítés megvalósulása után a próbaüzem záró jegyzőkönyvének keltét követő 30 napon belül az engedélyes az Energia Hivatalnál köteles kérelmezni a működési engedély módosítását, vagy kiserőmű esetében a villamosenergia-termelésre vonatkozó működési engedély kiadását.

Ezen kérelemre a Hivatal 50 MW vagy ezt meghaladó teljesítőképességű erőmű villamosenergia-termelésére vonatkozó működési engedélyt (a továbbiakban: termelői működési engedély) ad ki erőműlétesítési, illetve kiserőmű esetén teljesítménynövelési vagy **bővítési engedély** alapján, ha

- az eredményes üzembe helyezési eljárást követően az erőmű megfelel a létesítési (teljesítménynövelési, bővítési) engedélyben meghatározott műszaki adatoknak;

- a kérelmező rendelkezik a tevékenység folytatásához szükséges alapvető eszközökkel, valamint
- megfelel a vonatkozó jogszabályi feltételeknek.

Az erőmű bővítési engedély iránti kérelemhez e rendeletben általánosan meghatározott dokumentumok mellett az 5. számú mellékletében meghatározott iratokat és adatokat kell benyújtani.

A rendelet 5. számú melléklete tartalmazza tehát az 50 MW vagy azt meghaladó teljesítőképességű erőművek létesítési, teljesítménynövelési és **bővítési**, valamint teljesítménycsökkentési **engedély iránti kérelemhez benyújtandó dokumentumok** listáját, az alábbiak szerint:

- A rendelet 54. §-ában meghatározott, **minden esetben csatolandó dokumentumok**
- A hálózati engedéllyel kötött **hálózati csatlakozási szerződés** eredeti vagy annak hiteles másolati példánya,
- A **telephely adatai**,
- Tíz évre szóló független szaktanácsadó által ellenőrzött **üzleti terv**
- A **beruházás finanszírozásának bemutatása**,
- **Megvalósíthatósági tanulmány** (részletes tartalmát jelen rendelet 19. számú melléklete tartalmazza a)
- A tevékenység gyakorlásához szükséges, más jogszabályokban meghatározott, **nevére szóló hatósági engedélyek másolata**,
- A **beruházás kezdetének várható időpontja**,
- Az **üzembe helyezés várható időpontja**,
- **Kereskedelmi üzem kezdetének tervezett időpontja**,
- **Utolsó három üzleti év beszámolója** (amennyiben a kérelmező más, a VET hatálya alá tartozó engedéllyel nem rendelkezik),
- Amennyiben a gazdasági társaság cégbejegyzésének időpontja nem teszi lehetővé három üzleti év beszámolójának benyújtását, akkor az **előtársasági időszakról összeállított beszámolót** is mellékelni kell,
- **energiahordozó készletezést igazoló dokumentumok**,
- **Műszaki adatok** (bővítés esetén a bővítés utáni állapot szerint):
  - Egyvonalas villamos kapcsolási rajz,
  - Hőképlet,
  - Az erőmű főberendezéseinek műszaki adatai az e rendelet 22. számú melléklete szerint,
  - Szabályozási képesség az üzemi szabályzatban meghatározott mérőszámok szerinti bontásban,
  - Tartalék tüzelőanyag tárolási képesség (az alkalmazandó technológiától függően) mennyiségi jellemzői,
  - A felhasználni kívánt elsődleges energiahordozó fűtőértéke (az alkalmazandó technológiától függően), valamint annak mennyisége éves bontásban (TJ/év), az első 5 évre,

- A tervezett éves villamos energia - és hőtermelés, valamint - értékesítés mennyiségi adatai, az első 5 évre,
- Energetikai hatások,
- A maximális teljesítményhez tartozó légköri kibocsátás értékek

Erőmű létesítésére, bővítésére és teljesítmény növelésére irányuló kérelemhez csatolandó **megvalósíthatósági tanulmány** kötelező tartalmi elemeit jelen rendelet 19. számú melléklete határozza meg, a következők szerint:

- A tanulmány összefoglalása.
- Meglévő környezet ismertetése:
  - a kiválasztott telephely és jellemzése (települési környezet, közlekedési kapcsolatok, infrastruktúra, topográfia, hidrológia, meteorológia), a kiválasztás indokai,
  - meglévő élő környezet és az erőműépítés által érintett területen lévő létesítmények.
    - Választott technológia indokolása, a vizsgálatok eredményei (előnyök, hátrányok).
    - Tervezett technológiai berendezések, építészeti megoldások:
      - energiaátalakítás kapcsolási rajza (hősema, blokksema stb.),
      - főberendezések adatai, leírása,
      - a termelt villamos energia (hőenergia) elszállítása,
      - segédüzemi-háziüzemi rendszerek sémája, leírása
        1. elsődleges energiaforrás-ellátás,
        2. hűtővízrendszer,
        3. villamos háziüzem,
        4. irányítástechnika,
        5. vízelőkészítő rendszer,
        6. hírközlés, telemechanika, tűzvédelem,
      - erőművi hulladékanyagok, melléktermékek szállítása, kezelése, elhelyezése,
      - fő- és segédépületek kialakítása,
      - belső út, vasút, egyéb vonalas létesítmények,
      - az építési terület előkészítése, bontások, kiváltások, áttelepítések,
      - általános építési és szerelési organizáció.
        - Az új létesítmény kapcsolódása a környezethez:
          - külső út, vasút, egyéb nyomvonalas létesítmények,
          - elsődleges energiaforrás-ellátás, beszállítás, vízbeszerzés, a hulladékvizek kezelése, elvezetése,
            - fontosabb segédanyagok beszerzése, beszállítása,
            - régi és új erőműrész technológiai kapcsolata (ha van ilyen),
            - erőmű kerítésén kívül lévő egyéb létesítmények,
            - ha az erőmű építéséhez bánya létesítése is tartozik, úgy be kell mutatni a bánya
              1. technológiai rendszerét,
              2. víztelenítési és vízvédelmi rendszerét,
              3. geotechnikai vizsgálati eredményét,
              4. villamosenergia-ellátását,
              5. a bánya vonalas és külszíni létesítményeit,
              6. a bánya által okozott károkat,
              7. a bányaművelés felhagyásának módját és a tájrendezést.

- A környezeti és az örökségvédelmi hatásvizsgálat adatai:
  - a részletes környezeti, illetve örökségvédelmi hatástanulmány elkészítéséhez szükséges, a létesítmény technológiájából származó adatok rendszerezett összefoglalása.
- Üzemeltetési stratégia és energetikai alapadatok:
  - az erőmű tervezett élettartama,
  - az erőmű kapacitás adatai,
  - az erőmű megbízhatósága, a karbantartás koncepciója,
  - a szolgáltatható villamos energia és hőenergia mennyisége, elkülönítve a kényszer menetrendben és a szabadon kiadható villamos energia mennyiségét,
    - az erőmű tervezett szabályozhatósága, üzemviteli jellemzői (pl. indítás, leállítás időszükséglete, szabályozási tartomány, fel-, illetve leterhelés sebessége).
- Hatásfok:
  - számítás bemutatása.
  - Megvalósítási ütemterv:
    - az ütemtervnek fel kell ölelni az engedélyezés, az előkészítés, a kivitelezés, valamint az üzembe helyezés főbb fázisait és azok időigényét fő egységekre.
  - Beruházási, üzemeltetési költségek:
    - az üzleti terv megalapozásához szükséges mélységben.
    - A berendezések beszerzésének koncepciója:
      - a berendezések ismertetése,
      - a berendezések szállítói kiválasztásának módszere,
      - hazai beszállítási lehetőségek.
    - A beruházás és üzemeltetés szervezése:
      - a beruházás irányításának szervezeti rendje,
      - üzemeltetés létszámigénye,
      - szakképzettségi előírások teljesítése.
    - Minőségbiztosítás:
      - koncepció,
      - előzetes ismertetést kell adni az előkészítésben, megvalósításban, üzemeltetésben, karbantartásban részt vevő szervek minősítési eljárásáról.
    - Megállapítások, következtetések:
      - a tanulmányban foglaltak rövid összefoglalása a fejezetek szerinti sorrendben,
      - a további előkészítési fázisokban különös figyelmet érdemlő területek felsorolása.

Fentiek rendelkezések áttekintése, és elemzése alapján látható tehát, hogy az új törvényi rendelkezések értelmében külön eljárás keretében van lehetőség az erőmű bővítésére, mely eljárásra külön bővítési engedély birtokában, a törvényben illetve annak végrehajtására kiadott rendeletben rögzítettek alapján, a külön rendeletben meghatározottak szem előtt tartása mellett van mód.

7/2007. számú LEHÍVÁS
a **4500142859** számú megbízási szerződéshez

1 A lehívás tárgya:

A T Projektre vonatkozó keretszerződés tárgyához illeszkedően jelen lehívás tárgya: A jelenleg hatályos európai uniós normák és jogszabályok elemzése, jogi útvonal kialakítása a bővítéssel kapcsolatosan. Az elemzés térjen ki a bővítés fogalomrendszerére, az erőmű mint villamosmű, az erőmű mint nukleáris létesítmény fogalmára és ezen túlmenően a versenyjogi és piaci szabályozásra.

2 Feladat leírása, elvégzésének elvárt outputja:

A feladat leírását az 1. pont tartalmazza.
A szakvéleményt 2 példányban, nyomtatott formában kérjük átadni.

3 Feladatvégzés határideje:

2008. január 15.

4 Teljesítés igazolásának, elfogadásának módja:

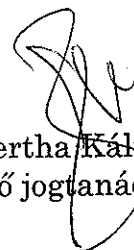
A teljesítés során teljesítési segédlet vehet igénybe.
A teljesítés elfogadása a szakvélemény átadását és elfogadását követően a Megbízó képviselője által aláírt teljesítésigazolás kiadásával történik.

Kérjük, hogy a jelen lehívást postafordultával szíveskedjenek visszaigazolni, feltüntetve a szakvélemény elkészítésének határidejét és ráfordítás igényét is.

P a k s, 2007. december 7.

Hamvas István
műszaki vezérigazgató-helyettes
Megbízó képviselője

Dr. Bertha Kálmán
vezető jogtanácsos

7/2007.

10

Iktatószám: ...../2008.

Jogi állásfoglalás

A Paksi Atomerőmű Zrt. részére

Lehívás tárgya: Teller Projekt
A Paksi Atomerőmű új atomerőművi blokkokkal történő bővítéséhez kapcsolódó uniós jogszabályok

A Paksi Atomerőmű Zártkörűen működő Részvénytársaság (a továbbiakban: „PA Zrt.”) és a Budapesti 5000. Ügyvédi Iroda között létrejött 45000142859 sz. megbízási szerződéshez kapcsolódó 7/2007. sz. levél értelmében, a Teller projekt tárgyával kapcsolatosan az atomenergiára vonatkozó uniós normákat a hatályos európai uniós jogszabályok jegyzékét tartalmazó Eur-lex adatbázis alapján áttekintettük, és azzal kapcsolatban jogi állásfoglalásunkat az alábbiak szerint adjuk meg:

Hivatkozott jogszabályok:

- Euratom Szerződés
- A Tanács 2587/1999/Euratom rendelete (1999. december 2.) az Európai Atomenergia Közösséget létrehozó Szerződés 41. cikkének megfelelően a Bizottsággal közlendő beruházási projektek meghatározásáról – továbbiakban: Beruházási Projekt Rendelet
- A Bizottság 1209/2000/EK rendelete (2000. június 8.) az Európai Atomenergia Közösséget létrehozó Szerződés 41. cikkében előírt közlemények megtételét érintő eljárások meghatározásáról – továbbiakban Rendelet
- A Bizottság 1352/2003/Euratom rendelete (2003. július 23.) az Európai Atomenergia Közösséget létrehozó Szerződés 41. cikkében előírt közlemények megtételét érintő eljárások meghatározásáról szóló 1209/2000/EK rendelet módosításáról

Az Európai Unióhoz történő csatlakozással Magyarország tagja lett az Európai Atomenergia Közösségnek, az Euratomnak is. Az Európai Atomenergia Közösség fő célja létrehozásakor az atomenergia békés felhasználása, a kutatás és a technikai vívmányok elterjesztésének támogatása, a nukleáris biztonság közös normáinak, valamint a nukleáris szektor közös piacának (az atomiparhoz szükséges speciális anyagok és felszerelések szabad mozgása, közös vámtarifa, a tőke szabad mozgása a nukleáris energia területén való beruházás céljából és a munkavállalás szabadsága a nukleáris ipar szakemberei számára) kialakítása volt. Az Euratom céljai ma is ezeket a területeket fedik le.

Az Euratom és az EK döntéshozó és végrehajtó szervei integrálódtak, így ugyanaz a Bizottság és Tanács rendelkezik jogosítványokkal mindkét közösség esetében. Annak ellenére, hogy intézményeik egyesültek, az Euratom megőrizte önálló jogalanyiségét. Tisztán jogi értelemben az Európai Unió létrehozása sem befolyásolta az Euratom önálló létét.

Az Euratom és az EK egymáshoz fűződő kapcsolatában a Római Szerződés tulajdonképpen lex generalisnak tekintendő, míg az Euratom Szerződés lex specialisnak. Amire az Euratom Szerződés nem tartalmaz speciális rendelkezést, ott a Római Szerződés rendelkezési alkalmazhatók a nukleáris szektorra. Azonban az Euratom Szerződés rendelkezései elsőbbséget élveznek a Római Szerződés nukleáris szektorra is vonatkoztatható rendelkezéseivel szemben. Ennek elsősorban a négy alapszabadság tekintetében volt/van jelentősége.

Beruházások

Az Euratom Szerződés – a tagállamoknak az atomenergiával kapcsolatos ügyeit szabályozó legfontosabb jogforrás – külön fejezetben rendelkezik a beruházásokról (IV. fejezet). Az Euratom szerződés beruházásokra vonatkozó 41-44. cikkei a Paksi Atomerőmű új blokkokkal történő bővítésénél is relevánsak:

41. cikk

Az e szerződés II. mellékletében felsorolt ipari tevékenységeket folytató személyek és vállalkozások közlik a Bizottsággal az olyan új létesítményekre, valamint kiegészítő létesítményekre vagy átalakításokra vonatkozó beruházási projekteket, amelyek jellege és mérete megfelel a Tanács által a Bizottság javaslata alapján megállapított feltételeknek. Az ipari tevékenységeket felsoroló fent említett listát a Tanács a Bizottság javaslata alapján, minősített többséggel megváltoztathatja.

42. cikk

A 41. cikkben említett beruházási projekteket a Bizottsággal — és tájékoztatásul az érintett tagállammal — legkésőbb három hónappal az első szállítási szerződések megkötése előtt, vagy ha a munkákat a vállalkozás saját forrásból végzi, legkésőbb három hónappal a munkák megkezdése előtt közölni kell. A Tanács a Bizottság javaslata alapján ezt a határidőt módosíthatja.

43. cikk

A Bizottság a személyekkel vagy vállalkozásokkal a tervezett beruházási projektet érintő valamennyi olyan szempontot megtárgyalja, amely összefügg e szerződés célkitűzéseivel. Véleményét közli az érintett tagállammal.

44. cikk

A Bizottság a vele közölt beruházási projekteket az érintett tagállamok, személyek és vállalkozások jóváhagyásával közzéteheti.

Az Euratom Szerződés II. melléklete szerint a 41. cikkében említett ipari tevékenységek a következők:

1. Urán- és tóriumércsek kinyerése
2. Az ilyen ércék dúsítása
3. Urán- és tóriumkoncentrátumok kémiai feldolgozása és finomítása
4. Nukleáris üzemanyagok előkészítése bármely formában

5. Nukleáris fűtőelemek előállítása
6. Urán-hexafluorid előállítása
7. Dúsított urán előállítása
8. Kiegészített üzemanyag feldolgozása a benne található elemek némelyikének vagy mindegyikének kiválasztására vonatkozóan
9. Reaktormoderátorok előállítása
10. Hafniummentes cirkónium vagy annak vegyületeinek előállítása
- 11. Bármilyen típusú, bármilyen célra alkalmas atomreaktorok**
12. A radioaktív hulladék ipari feldolgozására szolgáló létesítmények, amelyeket e listán meghatározott egy vagy több létesítménnyel kapcsolatban hoztak létre
13. A 3–10. pontban szereplő tevékenységek bármelyikében részt vevő üzemek építésének előkészítését szolgáló félipari létesítmények.

A Szerződés 41. cikkében említett beruházási projekteknek a Bizottsággal való közlésére vonatkozó kötelezettség a Közösségen belül létrehozandó valamennyi létesítményre kiterjed és az Euratom Szerződés II. mellékletében felsorolt ipari tevékenységekkel foglalkozó magánszemélyekre és vállalkozásokra vonatkozik.

A II. melléklet felsorolja az atomreaktorokkal kapcsolatos ipari tevékenységeket is, ezért az Euratom Szerződés 41–44. cikkei a Paksi Atomerőmű új blokkokkal történő kibővítésére is alkalmazandók a jellegre és a méretre vonatkozó további feltételek teljesülése esetén.

Az Euratom Szerződés 41. cikkében foglalt Bizottságnak történő bejelentési kötelezettség szabályait a Tanács 2587/1999/Euratom rendelete (Beruházási Projekt Rendelet) pontosítja. Az Euratom Szerződésben megállapított célkitűzések elérése érdekében a Bizottságot értesíteni kell az új létesítményekre irányuló beruházási projektekről, amennyiben az ilyen projektek kellően átfogóak és a nukleáris biztonság figyelembevétele mellett valószínűleg közvetlen befolyással lennének a termelésre vagy a termelékenységre.

Az Euratom Szerződés II. mellékletében felsorolt ipari tevékenységekben részt vevő személyeknek vagy vállalkozásoknak a 42. cikkben megállapított határidőn belül tájékoztatniuk kell a Bizottságot a következőkre irányuló beruházási projekteikről:

- a) **termelőkapacitás létrehozása;**
- b) mennyiségi és minőségi termelőkapacitás fenntartása;
- c) a termelőkapacitás közvetlen növelése;
- d) a termelékenység közvetlen növelése;
- e) a termelés minőségének fejlesztése;
- f) a kimerült üzemanyaggal vagy radioaktív hulladékkal való gazdálkodást – beleértve a kezelést, ideiglenes vagy végső tárolást és/vagy ártalmatlanítást – végző létesítmények létrehozása;

amennyiben az Euratom Szerződés II. mellékletében fent felsorolt ipari tevékenységekben a költség meghaladja a Beruházási Projekt Rendeletben meghatározott összeget.

A Beruházási Projekt Rendelet a „termelőkapacitás létrehozása” kifejezést használja, ami kiterjed mind az új atomerőmű, mind pedig az új blokk létesítésére, ezért rendelkezései alkalmazandók paksi bővítés esetében is.

A Beruházási Projekt Rendelet az Euratom Szerződés II. mellékletében felsorolt mind a tizenhárom tevékenységre egyenként adja meg az összeghatárt, ezen belül is külön az új létesítményekre és külön a kiegészítő létesítményekre és átalakításokra. A bármilyen típusú, bármilyen célra alkalmas atomreaktorok kategóriájában új létesítmények esetén 100 millió Euro a bejelentési határ. A költségek kiszámítása céljából minden, közvetlenül a beruházási projekt végrehajtásából eredő költséget figyelembe kell venni, az ilyen kiadás felmerülésének időpontjától függetlenül.

A Paksi Atomerőmű új reaktorokkal történő bővítésének beruházási költségei valószínűleg meghaladják a 100 millió Eurot, így a projekt a kötelező bejelentés alá tartozik.

Az említett összeghatár alatt fakultatív a bejelentés. A bármilyen típusú és rendeltetésű atomreaktorokkal kapcsolatos új létesítményekre vonatkozó projekteket, amelyek költsége alacsonyabb a 100 millió Euro küszöbértéknél, a leglényegesebb jellemzőkre szorítkozó egyszerű nyilatkozattal, önkéntes alapon lehet bejelenteni. Ilyenkor nem kell a projekt részleteinek megtárgyalását lefolytatni a Bizottsággal, valamint a Bizottságnak sem kell véleményét közölnie az illetékes tagállammal.

A bejelentésnek különösen a következő adatokra kell irányulnia:

- a) a termékek vagy a tevékenység típusa és a termelő- vagy tárolókapacitás;
- b) a közvetlenül a megfontolás alatt álló projektnek tulajdonítható kiadások teljes összege;
- c) a projekt elvégzéséhez várhatóan szükséges időtartam;
- d) a létesítmény működésére, és a működéshez szükséges anyagok beszerzésére vonatkozó kilátások.

A bejelentés alapján a Bizottság megvizsgálja a projekt összeegyeztethetőségét az Euratom Szerződéssel. A projektekről adott bizottsági véleménynek tartalmaznia kell az Euratom Szerződés célkitűzéseit érintő valamennyi szempontot, az annak megtárgyaláshoz szükséges részletekkel együtt.

A 1209/2000/EK rendelet a bejelentések megtételével kapcsolatos eljárást szabályozza. Az 1352/2003/Euratom rendelet új bekezdéseket iktatott a Rendeletbe elsősorban a bejelentett projektek megvizsgálásának szempontjairól és az erre vonatkozó eljárásáról, aminek következtében a Rendelet címét is megváltoztatta. A Rendelet új címe: „A Bizottság 1209/2000/Euratom rendelete az Euratom Szerződés 41. cikkében előírt közlemények vizsgálatára vonatkozó eljárások meghatározásáról”.

A Rendeletben a Bizottság az Euratom Szerződésben ráruházott feladat végrehajtásához szükséges eljárást határozott meg a 41. cikk értelmében magánszemélyeket és vállalkozásokat terhelő bejelentési kötelezettség teljesítésére. Az eljárás az új létesítményekhez kapcsolódó beruházási projektekre is vonatkozik.

Az új létesítményekhez kapcsolódó, a Beruházási Projekt Rendeletben meghatározott beruházási projekteket az 1209/2000/EK rendelet mellékletében szereplő formanyomtatványon kell közölni a Bizottsággal. A formanyomtatványt papíron vagy elektronikus formában is be lehet nyújtani. A Bizottsággal közölt beruházási projektek kivitelezési folyamatában tett bármilyen változtatásról ugyanolyan feltételek szerint kell további tájékoztatást nyújtani. A formanyomtatványt az 1. sz. melléklet tartalmazza.

A Bizottság késedelem nélkül tájékoztatja az érintett személyeket vagy vállalkozásokat a bejelentés kézhezvételéről. A Bizottság a kézhezvételt követően azonnal megvizsgálja a bejelentést, hiánypótlásnak az eljárásában helye van. A vizsgálat lefolytatása után a Bizottság véleményét ajánlásban foglalja össze.

Amennyiben a Bizottság a vizsgálatot követően úgy ítéli meg, hogy az ismertetett beruházási projekttel kapcsolatban nem merülnek fel kétségek az Euratom Szerződés céljainak és rendelkezéseinek való megfelelést illetően, ezt a megállapítását és véleményét az érintett személyek, vállalkozások és tagállamok részére eljuttatott ajánlásban fejezi ki. A beruházásra vonatkozó ajánlást két hónapon belül kell elkészítenie a Bizottságnak.

Amennyiben a Bizottság a vizsgálatot követően úgy ítéli meg, hogy az ismertetett beruházási projekttel kapcsolatban kétségek merülnek fel az Euratom Szerződés céljainak és rendelkezéseinek való megfelelést illetően, részletes vizsgálati eljárást kezdeményez, hogy az érintett vállalkozással vagy személlyel részletetekbe menően megvitassák a beruházási projekttel kapcsolatos valamennyi, az Euratom Szerződés céljával összefüggő szempontot.

Amennyiben a Bizottság határidőn belül nem adja ki az Euratom Szerződésnek való megfelelésről szóló ajánlást, és részletes vizsgálati eljárást sem kezdeményez, a beruházási projektet úgy kell tekinteni, hogy az megfelel az Euratom Szerződés céljainak és rendelkezéseinek.

Az érintett személyek vagy vállalkozások számára ajánlott, hogy a beruházási projektet ne hajtsák végre a szóban forgó projektre vonatkozó bizottsági ajánlást megelőzően, illetve, amíg azt a határidő eredménytelen elteltét követően az Euratom Szerződés céljaival és rendelkezéseivel összhangban lévőnek nem lehet minősíteni.

Azt követően, hogy a Bizottság kiadta a szóban forgó beruházási projektre vonatkozó ajánlását, a Bizottság ellenőrzi, és adott esetben az érintett személyekkel vagy vállalkozásokkal megvitatta az ajánlása alapján meghozott vagy meghozni szándékozott intézkedéseket.

A kiadott ajánlást a Bizottság vissza is vonhatja abban az esetben, ha az ajánlás szempontjából meghatározó tényezőnek minősülő információ pontatlan volt. Az érintett személyek vagy vállalkozások részére lehetőséget kell adni észrevételeik benyújtására. A Bizottságnak az ajánlás visszavonása esetében részletes vizsgálati eljárást kell kezdeményeznie.

A Bizottságnak el kell juttatnia a beruházási projektet bejelentő személyekhez vagy vállalkozásokhoz a harmadik személyektől származó, a projektre vonatkozó esetleges olyan észrevételeket vagy véleményeket, amelyek a véleményét befolyásolják.

A Bizottság az érintett tagállamok, személyek és vállalkozások jóváhagyásával közzéteszi azokat a beruházási projekteket, amelyeket neki bejelentettek, valamint a projektekről kiadott ajánlását. A közzététel során szükség esetén tiszteletben kell tartani a szakmai titoktartásra vonatkozó szabályokat, ha az Euratom Szerződés 44. cikkében említett jóváhagyást végül nem adják meg. A közzététel módjára és terjedelmére a 2. sz. mellékletben található példa. 2007. december végén adott a Bizottság kedvező véleményt egy bulgáriai új atomerőmű (két új blokk egyenként 1000 MW) létesítéséről.

Összegzés:

A vonatkozó uniós jogszabályok áttanulmányozása után megállapítható, hogy a Paksi Atomerőmű új blokkokkal történő kibővítésének esete a kötelező bizottsági bejelentés alá tartozik a tevékenység jellege és a beruházás összege alapján. A bejelentést legkésőbb három hónappal az első szállítási szerződések megkötése előtt, vagy ha a munkákat a vállalkozás saját forrásból végzi, legkésőbb három hónappal a munkák megkezdése előtt az előírt formanyomtatványon meg kell tenni. A Bizottság két hónapon belül véleményt ad a bejelentett projektről, amelyet az érintett vállalkozás engedélyével közzétesz. A beruházást a bizottsági vélemény kézhezvételét követően ajánlott megkezdeni.

Az új blokkokkal történő bővítésre a létesítés kezdeti szakaszában a fenti rendelkezések alkalmazandóak. Azonban a blokkok későbbi működési létszakaszában különös tekintettel a hulladék elhelyezésére és a leszerelésre vonatkozóan több uniós szabályt is figyelembe kell venni. A 3. sz. melléklet áttekintést azokról az atomenergia területére vonatkozó uniós jogforrásokról, amelyeket átvizsgáltunk, de a létesítés során nem relevánsak.

Budapest, 2008. február 4.

Üdvözlettel:

Dr. Molnár Attila
irodavezető ügyvéd

▼B

MELLÉKLET

BERUHÁZÁSI PROJEKT

(minta)

A szerződés II. mellékletében felsorolt ipari tevékenységek	Szolgáltatandó információk
1-től 13-ig valamennyi tevékenység	<p>1.1. A beruházási projektet bejelentő magánszemély vagy vállalkozás neve és címe, valamint adott esetben annak a felelős személynek a neve, akihez szükség esetén kiegészítő kérdések intézhetők.</p> <p>1.2. A beruházási projekt megnevezése.</p> <p>1.3. Azok az ipari tevékenységek, amelyek körébe a beruházási projekt a szerződés II. melléklete alapján tartozik.</p> <p>1.4. Új létesítményről, kiegészítő létesítményről vagy átalakításról van szó?</p> <p>1.5. Az Euratomnak a beruházási projekt tekintetében korábban átadott dokumentumokm való hivatkozás (a levelezés kelte).</p> <p>1.6. Magánszemély(ek) vagy vállalkozás(ok) neve és címe, akik:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) a létesítményt üzemeltetik; b) a létesítményhez kapcsolódó projektet előkészítik; c) a projekt végrehajtását felügyelik és vizsgálják; d) a felszerelések beszállításáért elsősorban felelősek. <p>1.7. Finanszírozási módszerek.</p> <p>1.8. Földrajzi elhelyezkedés.</p> <p>1.9. Rövid leírás és általános tervek.</p> <p>1.10. A kiindulási beszerelési költségek (euróban), és a költségek fő összetevőinek lebontása.</p> <p>1.11. A fő rendelések leadására, a beszerelésekre és a beindításra, különösen az építési munkálatok megkezdésével kapcsolatos kezdeti szerződéseknek a szállítókkal való megkötésére vonatkozó javasolt határidők, valamint az üzembe helyezés tervezett időpontja.</p> <p>1.12. A létesítmény leállítására vonatkozó tervek leírása, amennyiben vannak ilyenek.</p> <p>1.13. Az építési és üzemeltetési engedélyeket kiadó hivatalos állami hatóság; az üzemeltetési engedély időtartama.</p> <p>1.14. A kutatási és fejlesztési programok rövid leírása, amennyiben vannak ilyenek.</p>
A 11. (reaktorok) kivételével valamennyi tevékenység	<p>2.1. A termelés összetétele és természete; éves kapacitás.</p> <p>2.2. A létesítmény fő jellemzői.</p> <p>2.3. Amennyiben a létesítmény bővítését tervezik, ismertesse, milyen eljárással, milyen időtartam alatt, és milyen arányban tervezik az éves termelés módosítását.</p> <p>2.4. Ha nem terveznek bővítést, ismertesse, hogy a helyi feltételek és egyéb körülmények figyelembevételével lehetséges-e az éves termelési kapacitás növelése, és ha igen, milyen mértékben.</p>

A szerződés II. mellékletében felsorolt ipari tevékenységek	Szolgáltatandó információk
A 11. tevékenységre vonatkozóan	3.1. A tervezett reaktor típusának neve, valamint főbb alkalmazása(i). 3.2. A létesítmény fő jellemzői. 3.3. Az alkalmazandó fűtőelemek fő jellemzői. 3.4. A moderátor és a reflektor jellemzői. 3.5. Az elsődleges hűtőanyag és a másodlagos hűtőanyag jellemzői.
3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10. tevékenység; adott esetben a 12. és 13. tevékenység	4.1. Az üzem működéséhez szükséges fő készletek javasolt összetétele és éves mennyisége, beleértve az energiaszükségletet is, ismertetve a javasolt szállítókat.
4., 5., 7., 8., 11., 12. tevékenység; adott esetben a 13. tevékenység	5.1. Amennyiben szükséges, a létesítmény elhelyezésére vonatkozó kiegészítő adatok.
Az 1. tevékenységre vonatkozóan	6.1. A feltárandó lelőhely geológiája. 6.2. A feltárandó lelőhely bizonyított tartalékkészletei. 6.3. A feltárandó lelőhely becsült tartalékkészletei. 6.4. A koncesszió egészének bizonyított és becsült tartalékkészletei.
Az 5. tevékenységre vonatkozóan	7.1. A fűtőelemek leírása.

**European Commission gives a favourable opinion
to the new nuclear power plant of Belene, Bulgaria**

Brussels, 7 December 2007
Reference: IP/07/1874
www.europa.eu/press_room

The Commission has decided today to give a favourable opinion to the initiative of Natsionalna Elektricheska Kompania (NEK) of Bulgaria to build a new nuclear power plant at the site of Belene, according to the requirements of articles 41 to 44 of the Euratom Treaty. Those requirements state that any new investment related to nuclear activities has to be communicated to the Commission which should, in return, send a report with its views to the Member State concerned.

During the notification procedure under the Euratom Treaty the Commission has held extensive discussions with the nuclear operator. The Commission concluded that the aspects of the investment in question are in line with the objectives of the Euratom Treaty.

The Commission notes in particular that NEK addressed future costs for the decommissioning of the nuclear power plant in its financial provisions as well as segregated funds for the management of radioactive waste emanating from the nuclear plant's lifecycle.

The Commission takes note of the information from the Investor that the chosen design at Belene includes various passive safety systems as well as improved protection against external hazards, such as earthquakes and air crashes.

The Commission underlined for the investor the importance of diversification of supply sources under the aspect of secure supply of nuclear fuel for the whole EU nuclear industry.

The Commission has drawn particular attention to the need for Bulgaria to develop plans for the long-term management of the radioactive waste arising from the operation and later decommissioning of the plant, in particular as regards High Level Waste.

If in the future a request is made for a Euratom loan, such request will be evaluated according to its own merits, notably in relation to its economic, financial and environmental characteristics. The issuing by the Commission of a positive opinion on the planned investment is one the conditions to be fulfilled.

The Commission will closely follow up on the development of the nuclear industrial activities related to the Belene investment project also in the future, notably its environmental aspects.

Technical Background of the project

According to the notification received, the AES92 is a pressurised water reactor, with a power capacity of 1049 MWe. The two units, which will provide a total installed electrical power of 2000 MWe and are of a new design based on VVER technology, developed by Atomstroyexport JSC, Russia, who will act as the main contractor and a consortium of AREVA NP (France) and Siemens (Germany) as main sub-contractors. Compared to previous VVER 1000 Russian reactor types in operation, the AES92 should comprise advanced technology passive safety systems and are considered to be in compliance with European Utility Requirements (EUR)^[1] for Light Water Reactors in the EU. Construction is scheduled to start in 2008. Commissioning of the reactors is foreseen for 2012–13. The amount to be invested is around € 4 billion.

[1] The EUR document is a nuclear power plant specification written by a group of potential investors in electricity generation in Europe, mostly utilities and other industrial institutions. Its membership includes organisations from EU Member States, Switzerland as well as from Russia (Rosenergoatom). The EUR document has also been used as a base for the bid specification of the new Olkiluoto 3 nuclear unit construction in Finland. It is, however, not a regulatory type of design safety standard on an EU-wide level.

Az Európai Bizottság kedvező véleményt ad a Belene-i (Bulgária) új atomerőműről

Brüsszel, 2007. december 7.
Hivatkozási szám: IP/07/1874
www.europa.eu/press_room

A Bizottság ma döntött arról, hogy az Euratom Szerződés 41–44. cikkeiben rögzített követelményeknek megfelelően kedvező véleményt ad a bulgáriai Natsionalna Elektricheska Kompania (NEK) kezdeményezéséről, hogy új atomerőművet létesítsen Belene telephelyen. A Szerződés követelményei kimondják, hogy nukleáris tevékenységhez kapcsolódó bármely új beruházást be kell jelenteni a Bizottságnak, amelynek válaszul a véleményt tartalmazó jelentést kell küldenie az illetékes tagállamnak.

Az Euratom Szerződés alá tartozó bejelentési folyamat alatt a Bizottság kiterjedt eszmecsere-t folytatott a nukleáris létesítmény üzemeltetőjével. A Bizottság megállapította, hogy a szóban forgó beruházás szempontjai összhangban vannak az Euratom Szerződés céljaival.

A Bizottság külön kiemeli, hogy a NEK a nukleáris erőmű leszerelésének jövőbeni költségeit előirányozta pénzügyi intézkedéseinek keretén belül, valamint alapot különített el a nukleáris erőmű életciklusából eredő radioaktív hulladék kezelésére.

A Bizottság tudomásul veszi a beruházótól származó információkat, hogy a Belene atomerőműnél választott tervezési konstrukció magában foglal számos passzív biztonsági rendszert, valamint a külső veszélyek, mint pl. földrengés vagy légi katasztrófa elleni megnövelt védelmet.

A Bizottság hangsúlyozta a beruházó számára a beszerzési források diverzifikációjának fontosságát az egész EU nukleáris iparát érintő nukleáris tüzelőanyag-ellátás biztonságának szempontjából.

A Bizottság kiemelten felhívta a figyelmet arra, hogy Bulgáriának szüksége van az üzemeltetésből és az erőmű későbbi leszereléséből származó radioaktív hulladék, különös tekintettel a magas radioaktivitású hulladék hosszú távú kezelésére vonatkozó tervek kidolgozására.

Ha a jövőben Euratom kölcsönre nyújtanak be kérelmet, a kérelmet a saját érdemei alapján bírálják el, nevezetesen a gazdasági, pénzügyi és környezetvédelmi jellemzőket figyelembe véve. Ehhez azonban több feltételt kell teljesíteni, amelyek közül az egyik a Bizottságnak a tervezett beruházásról adott pozitív véleménye. A Bizottság szoros figyelemmel fogja kísérni a jövőben a Belene beruházási projekthez kapcsolódó nukleáris ipari tevékenység fejlődését, különös tekintettel a környezetvédelmi szempontokra.

A projekt műszaki háttere

A kapott jelentés alapján az AES92 egy nyomott vizes reaktor 1049 MW kapacitással. A két blokk összes beépített kapacitása 2000 MW és VVER technológián alapuló új konstrukció, amelyet az Atomstroyexport JSC, Russia fejlesztett ki. Az Atomstroyexport JSC fővállalkozóként fog közreműködni, az AREVA NP (Franciaország) és Siemens (Németország) lesznek a főbb alvállalkozók a beruházásnál. Összehasonlítva a korábbi VVER 1000 orosz működő reaktor-típussal, az AES92-nek fejlett technológiájú passzív biztonsági rendszert kell tartalmaznia, és ezek már az EU-ban a könnyű vizes reaktorokra előírt EUR⁽¹⁾ követelményekkel összhangban lévők tekinthetők. Az építés kezdetét 2008-ra tervezik. A reaktor üzembe helyezése várhatóan 2012-2013-ban történik. A beruházás összege kb. 4 milliárd Euro.

⁽¹⁾ Az EUR dokumentum egy nukleáris erőmű specifikus dokumentum, amelyet az európai villamosenergia-termelésbe potenciálisan beruházók egy csoportja – többnyire közművek és más ipari intézmények – állított össze. Tagjai között az EU tagállamok, Svájc és Oroszország (Rosenergoatom) szervezetei találhatók. Az EUR dokumentumot, mint alapidokumentumot használták a finnországi új Olkiluoto 3 atomerőművi blokk építésének ajánlati kikötéseire is. Ez azonban nem egy normatív jellegű biztonsági standard össz-európai szinten.

Eur-lex – hatályos uniós jogszabályok atomenergia területén

Az Eur-lex adatbázis a nukleáris energiára vonatkozó jogforrásokat az alábbi rendszer szerint csoportosítja. Sok közülük nem elérhető magyar nyelven, de ezek többnyire egyedi határozatok, vagy kétoldalú nemzetközi szerződések és az új blokkok létesítéséhez nem kapcsolódnak.

12.40 Atomenergia

- 12.40.10 Üzemanyag-ellátás
- 12.40.20 Erőművek és közös vállalkozások
- 12.40.30 Biztonsági intézkedések
- 12.40.40 Atommagkutatás
- 12.40.50 Egyéb intézkedések az atomenergia területén

12.40 Atomenergia (általános)

Kétoldalú nemzetközi megállapodások, más államok és nemzetközi szervezetek (ILO, IAEA) között
Jogharmonizációs bizottsági ajánlások a Párizsi konvenció alkalmazására

12.40.10 Üzemanyag-ellátás

Euratom Ellátási Ügynökség működése (Euratom szerve – rábízott feladatokat hajt végre)
A Közösség dúsított urániummal való ellátása
Kis mennyiségű érc, alapanyag és különleges hasadóanyag szállítása
Euratom 53. cikk (Ügynökség elővételi joga, szállítási szerződés megkötése) alkalmazása

12.40.20 Erőművek és közös vállalkozások

Közös vállalkozások létrehozásáról – és számukra előnyök nyújtásáról – szóló tanácsi határozatok. (Az atomenergia fejlesztése szempontjából a Közösségben alapvető jelentőséggel bíró vállalkozások létrehozására vonatkozik, számukra előnyök nyújthatók, létrehozásukról a Tanács dönt. A paksi bővítés esetére nem alkalmazható.)
Nukleáris ipari tevékenységek Bizottságnak történő bejelentése

12.40.30 Biztonsági intézkedések

Kétoldalú megállapodások
Euratom 83. cikk (szankciók) alkalmazásáról szóló határozatok
Az Euratom biztosítéki rendelkezéseinek alkalmazása
Egyes létesítményekre vonatkozó biztonsági határozatok
A nukleáris biztonság technológiai problémáiról szóló határozatok
Radioaktív anyagok jelenlétének megfigyelése és ellenőrzése
Radioaktív anyagok tagállamok közötti szállítása
A nukleáris anyagok és a nukleáris létesítmények fizikai védelme
Nukleáris biztonságról szóló Egyezmény

- A Tanács 1493/93/Euratom rendelete (1993. június 8.) a radioaktív anyagok tagállamok közötti szállításáról
- A Tanács 2007/513/Euratom határozata (2007. július 10.) az Európai Atomenergia-közösségnek a nukleáris anyagok és a nukleáris létesítmények fizikai védelméről szóló módosított egyezményhez történő csatlakozása jóváhagyásáról - Az Európai Atomenergia-közösség nyilatkozata a CPPNM 18. cikkének (4) bekezdése és 17. cikkének (3) bekezdése alapján
- A Tanács 96/29/Euratom irányelve (1996. május 13.) a munkavállalók és a lakosság egészségének az ionizáló sugárzásból származó veszélyekkel szembeni védelmét szolgáló alapvető biztonsági előírások megállapításáról

---

12.40.40 Atommagkutatás

Kétoldalú kutatási megállapodások az EU és más államok között
Közös Nukleáris Kutatóközpont (Joint Research Centre) vonatkozó határozatok
ITER Nemzetközi Fúziós-energiafejlesztési Szervezetre vonatkozó határozatok
Kutatási és tréning programok

- A Tanács 2006/970/Euratom határozata (2006. december 18.) az Európai Atomenergia-közösség (Euratom) nukleáris kutatási és képzési tevékenységekre vonatkozó hetedik keretprogramjáról (2007–2011)

12.40.50 Egyéb intézkedések az atomenergia területén

Közös Nukleáris Kutatóközpont (Joint Research Centre) vonatkozó határozatok
ITER Nemzetközi Fúziós-energiafejlesztési Szervezetre vonatkozó határozatok
Kétoldalú megállapodások EU és más államok között
Az Euratom 37. cikkére hivatkozással radioaktív hulladék elhelyezésére vonatkozó tervek véleményezése
Nukleáris hulladéktárolókra, a hulladéknak az erőművekből való elszállítására, leszerelésnél a hulladék elszállítására, elhelyezésére vonatkozó határozatok

- A Tanács 1977/207/Euratom határozata (1977. március 29.) az atomerőművek finanszírozásához való hozzájárulás céljából nyújtott Euratom-kölcsönökre vonatkozó szerződéskötésnek a Bizottság részére történő engedélyezéséről – (a Bizottság által az Euratom nevében felveendő kölcsönökre vonatkozik).

Eur-lex – hatályos uniós jogszabályok atomennergia területén

12.40 Atomennergia

- [12.40.10 Üzemanyag-ellátás](#)
- [12.40.20 Erőművek és közös vállalkozások](#)
- [12.40.30 Biztonsági intézkedések](#)
- [12.40.40 Atommagkutató](#)
- [12.40.50 Egyéb intézkedések az atomennergia területén](#)

-
- **21958A0529(01)**
Megállapodás az Európai Atomennergia-közösség (Euratom) és az amerikai egyesült államok kormánya között
(HL 17., 1959.3.19., 309–311. o.)
[html](#)
  - **21959A1006(01)**
Megállapodás Kanada kormánya és az Európai Atomennergia-közösség (Euratom) között az atomennergia békés felhasználása terén való együttműködésről
(HL 60., 1959.11.24., 1165–1176. o.)
[html](#)
módosította: [21978A0116\(01\)](#) (HL L 65., 1978.3.8., 16–32. o.)
módosította: [21985A0731\(06\)](#) (HL C 191., 1985.7.31., 3–6. o.)
teljesítette: [21998A1222\(01\)](#) (HL L 346., 1998.12.22., 65–71. o.)
  - **21959A1006(02)**
Levélváltás Kanada kormánya és az Európai Atomennergia-közösség (Euratom) között
(HL 60., 1959.11.24., 1175–1176. o.)
[html](#)
  - **21961A0126(01)**
Agreement on cooperation between the International Labour Organization and the European Atomic Energy Community /*
magyarul nem áll rendelkezésre */
(HL 18., 1961.3.9., 473–475. o.)
[html](#)
  - **21975A1201(01)**
Együttműködési megállapodás az európai atomennergia-közösség és a nemzetközi atomennergia ügynökség között
(HL L 329., 1975.12.23., 28–29. o.)
[html](#)
  - **21997A1030(01)**
Megállapodás az Európai Atomennergia-közösség (Euratom) és az Argentín Köztársaság kormánya között az atomennergia békés célú felhasználása terén folytatandó együttműködésről
(HL L 296., 1997.10.30., 32–40. o.)
[html](#)
  - **22003A1021(01)**
Megállapodás az Európai Atomennergia-közösség (Euratom) és az Üzbég Köztársaság kormánya között az atomennergia békés célú felhasználása terén folytatandó együttműködésről
(HL L 269., 2003.10.21., 9–17. o.)
[html pdf](#)
elfogadta: [32003D0744](#) (HL L 269., 2003.10.21., 8–8. o.)
  - **22007A0206(01)**
Megállapodás Japán kormánya és az Európai atomennergia-Közösség között az atomennergia békés felhasználása terén való együttműködésről
(HL L 32R., 2007.2.6., 65–75. o.)
[html pdf](#)
elfogadta: [32007D0058](#) (HL L 32R., 2007.2.6., 64–64. o.)
  - **31965H5042**
/* 65/42/Euratom: Commission Recommendation of 28 October 1965 to the Member States on the harmonization of legislation applying the Paris Convention of 29 July 1960 and the Brussels Supplementary Convention of 31 January 1963 */ /* magyarul nem áll rendelkezésre */
(HL 196., 1965.11.18., 2995–2996. o.)
[html](#)
  - **31966H0022**
/* 66/22/Euratom: Second Commission Recommendation to the Member States on the harmonization of legislation applying the Paris Convention of 29 July 1960 */ /* magyarul nem áll rendelkezésre */
(HL 136., 1966.7.25., 2553–2554. o.)
[html](#)
  - **32001A0720(01)**
Commission Opinion of 27 June 2001 concerning the plan for the disposal of radioactive waste from the Rossendorf research site located in the Land of Saxony in the Federal Republic of Germany, in accordance with Article 37 of the Euratom Treaty /*
magyarul nem áll rendelkezésre */
(HL C 204., 2001.7.20., 9–9. o.)
[html pdf](#)
  - **32006R1990**
A Tanács 1990/2006/EK rendelete (2006. december 21.) a Cseh Köztársaság, Észtország, Ciprus, Lettország, Litvánia, Magyarország, Málta, Lengyelország, Szlovénia és Szlovákia csatlakozási okmányához csatolt, a litvániai Ignalina atomerőműről

szóló 4. jegyzőkönyv végrehajtásáról Ignalina-program
(HL L 411., 2006.12.30., 10—17. o.)
[html pdf](#)

- **32007D0727**
2007/727/EK: A Tanács határozata (2007. november 8.) a Szlovén Köztársaság felhatalmazásáról az atomenergia területén való polgári jogi felelősségről szóló, 1960. július 29-i Párizsi Egyezményt módosító, 2004. február 12-i jegyzőkönyv Európai Közösség érdekében történő megerősítésére
(HL L 294., 2007.11.13., 23—24. o.)
[html pdf](#)
- **32007R0549**
A Tanács 549/2007/Euratom rendelete (2007. május 14.) a Cseh Köztársaság, Észtország, Ciprus, Lettország, Litvánia, Magyarország, Málta, Lengyelország, Szlovénia és Szlovákia csatlakozásának feltételeiről szóló okmányhoz csatolt, a szlovákiai Bohunice VI Atomerőmű I. és 2. blokkjáról szóló 9. jegyzőkönyv végrehajtásáról
(HL L 131., 2007.5.23., 1—4. o.)
[html pdf](#)

12.40.10 Üzemanyag-ellátás

- **31958Q1101**
Az Euratom ellátási ügynökség alapszabálya
(HL 27., 1958.12.6., 534—540. o.)
[html](#)
módosította: I1979H
módosította: I1985I
módosította: I1994N
módosította: I2003T
módosította: [32006R1791](#) (HL L 363., 2006.12.20., 1—80. o.)
- **31960D0511**
Határozat az Euratom Ellátási Ügynökség működése megkezdése időpontjának meghatározásáról, és az ércek, alapanyagok és különleges hasadóanyagok kereslete és kínálata összeegyeztetése módjának meghatározásáról szóló, 1960. május 5-i ügynökségi szabályzat jóváhagyásáról
(HL 32., 1960.5.11., 776—776. o.)
[html](#)
- **31960R0511**
Az európai atomenergia-közösség ellátási ügynökségének szabályzata az ércek, alapanyagok és különleges hasadóanyagok kereslete és kínálata összeegyeztetése módjának meghatározásáról
(HL 32., 1960.5.11., 777—779. o.)
[html](#)
módosította: [31975R0701](#) (HL L 193., 1975.7.25., 37—38. o.)
Consolidated text [01960R0511-19750725](#)
- **31974Y0614(01)**
Council Resolution of 4 June 1974 concerning the supply of enriched uranium of the Community /* magyarul nem áll rendelkezésre */
(HL C 69., 1974.6.14., 1—2. o.)
[html](#)
- **31993D0428**
93/428/Euratom: Commission Decision of 19 July 1993 on a procedure for the application of the second paragraph of Article 53 of the EAEC Treaty (Only the Portuguese text is authentic) /* magyarul nem áll rendelkezésre */
(HL L 197., 1993.8.6., 54—56. o.)
[html](#)
- **31994D0285**
94/285/Euratom: Commission Decision of 21 February 1994 relating to a procedure in application of the second paragraph of Article 53 of the Euratom Treaty (Only the German text is authentic) /* magyarul nem áll rendelkezésre */
(HL L 122., 1994.5.17., 30—36. o.)
[html](#)
- **32006R0066**
A Bizottság 66/2006/Euratom rendelete (2006. január 16.) a kis mennyiségű érc, alapanyag és különleges hasadóanyag szállításának az ellátási fejezet szabályai alóli kivételéről
(HL L 11., 2006.1.17., 6—8. o.)
[html pdf](#)
- **32007D0514**
2007/514/Euratom: A Tanács határozata (2007. július 10.) az Euratom Ellátási Ügynökség tanácsadó bizottsága tagjainak kinevezéséről
(HL L 190., 2007.7.21., 15—17. o.)
[html pdf](#)

12.40.20 Erőművek és közös vállalkozások

- **21998A0310(01)**
Megállapodás az Európai Atomenergia-közösségnek a Koreai-félszigeti Energiafejlesztési Szervezethez történő csatlakozásának feltételeiről
(HL L 70., 1998.3.10., 10—22. o.)
[html pdf](#)
- **31961D1009**
EAEC Council: Decision on the establishment of the "société d'énergie nucléaire franco-belge des Ardennes" Joint Undertaking /* magyarul nem áll rendelkezésre */
(HL 65., 1961.10.9., 1173—1189. o.)
[html](#)
módosította: [31987D0297](#) (HL L 148., 1987.6.9., 1—16. o.)
- **31974D0296**
74/296/Euratom: Council Decision of 4 June 1974 on the conferring of advantages on the Hochttemperatur- Kernkraftwerk GmbH

- (HKG) Joint Undertaking /* magyarul nem áll rendelkezésre */
(HL L 165., 1974.6.20., 14—15. o.)
[html](#)
- **31975D0328**
75/328/Euratom: Council Decision of 20 May 1975 on the establishment of the Joint Undertaking 'Schnell-Brüter-Kernkraftwerksgesellschaft mbH' (SBK) /* magyarul nem áll rendelkezésre */
(HL L 152., 1975.6.12., 8—10. o.)
[html](#)
módosította: [31975D0725](#) (HL L 311., 1975.12.1., 38—39. o.)
módosította: [31979D1002](#) (HL L 308., 1979.12.4., 21—22. o.)
módosította: [31980D1043](#) (HL L 307., 1980.11.18., 25—25. o.)
  - **31975D0329**
75/329/Euratom: Council Decision of 20 May 1975 on the conferring of advantages on the 'Schnell-Brüter-Kernkraftwerksgesellschaft mbH' (SBK) Joint Undertaking /* magyarul nem áll rendelkezésre */
(HL L 152., 1975.6.12., 11—12. o.)
[html](#)
módosította: [31980D1044](#) (HL L 307., 1980.11.18., 26—26. o.)
  - **31977D0270**
A Tanács határozata (1977. március 29.) az atomerőművek finanszírozásához való hozzájárulás céljából nyújtott Euratom-kölcsönökre vonatkozó szerződéskötésnek a Bizottság részére történő engedélyezéséről
(HL L 88., 1977.4.6., 9—10. o.)
[html](#)
végrehajtotta: [31977D0271](#) (HL L 88., 1977.4.6., 11—11. o.)
módosította: [31994D0179](#) (HL L 84., 1994.3.29., 41—43. o.)
módosította: 12003T
Consolidated text [01977D0270-20040501](#)
módosította: [32006R1791](#) (HL L 363., 2006.12.20., 1—80. o.)
Consolidated text [01977D0270-20070101](#)
  - **31977D0271**
A Tanács határozata (1977. március 29.) az atomerőművek finanszírozásához való hozzájárulás céljából nyújtott Euratom-kölcsönökre vonatkozó szerződéskötésnek a Bizottság részére történő engedélyezéséről szóló 77/270/Euratom határozat végrehajtásáról
(HL L 88., 1977.4.6., 11—11. o.)
[html](#)
módosította: [31990D0212](#) (HL L 112., 1990.5.3., 26—26. o.)
Consolidated text [01977D0271-19900423](#)
  - **32002D0355**
2002/355/Euratom: Council Decision of 7 May 2002 on extension of the joint-undertaking status of Hochtemperatur-Kernkraftwerk GmbH (HKG) /* magyarul nem áll rendelkezésre */
(HL L 123., 2002.5.9., 53—53. o.)
[html pdf](#)
  - **32002D0356**
2002/356/Euratom: Council Decision of 7 May 2002 on the extension of the advantages conferred on the Joint Undertaking Hochtemperatur-Kernkraftwerk GmbH (HKG) /* magyarul nem áll rendelkezésre */
(HL L 123., 2002.5.9., 54—55. o.)
[html pdf](#)

12.40.30 Biztonsági intézkedések

- **21994A0803(01)**
Agreement in the form of exchanges of letters between the European Community and the European Bank for Reconstruction and Development on the contribution of the Community to the nuclear safety account /* magyarul nem áll rendelkezésre */
(HL L 200., 1994.8.3., 35—36. o.)
[html](#)
elfogadta: [31994D0479](#) (HL L 200., 1994.8.3., 33—34. o.)
- **21999A1211(01)**
Egyezmény a nukleáris biztonságról
(HL L 318., 1999.12.11., 21—30. o.)
[html pdf](#)
elfogadta: [31999D0819](#) (HL L 318., 1999.12.11., 20—20. o.)
lásd [32004D0491](#) (HL L 172., 2004.5.6., 7—8. o.)
- **22002A1127(01)**
Együttműködési megállapodás az Európai Atomenergia-közösség és Ukrajna Minisztertanácsa között a nukleáris biztonságról
(HL L 322., 2002.11.27., 33—39. o.)
[html pdf](#)
elfogadta: [32002D0924](#) (HL L 322., 2002.11.27., 32—46. o.)
- **31975Y0814(01)**
Council Resolution of 22 July 1975 on the technological problems of nuclear safety /* magyarul nem áll rendelkezésre */
(HL C 185., 1975.8.14., 1—2. o.)
[html](#)
- **31989A0082**
89/82/Euratom: Commission Opinion of 16 December 1988 concerning the nuclear power-station Trillo I (Spain) (Only the Spanish text is authentic) /* magyarul nem áll rendelkezésre */
(HL L 32., 1989.2.3., 28—28. o.)
[html](#)
- **31989A0354**
89/354/Euratom: Commission Opinion of 23 May 1989 concerning the Golfech, units 1 and 2 (France) nuclear power station (Only the French text is authentic) /* magyarul nem áll rendelkezésre */
(HL L 150., 1989.6.2., 25—25. o.)
[html](#)

- **31989A0476**
 89/476/Euratom: Commission Opinion of 20 July 1989 concerning the Penly nuclear power station, Units 1 and 2 (France) (Only the French text is authentic) /* magyarul nem áll rendelkezésre */
 (HL L 233., 1989.8.10., 37–37. o.)
[html](#)
- **31990D0413**
 90/413/Euratom: Commission Decision of 1 August 1990 relating to a procedure in application of Article 83 of the Euratom Treaty (XVII-001 - ANF Lingen) (Only the German text is authentic) /* magyarul nem áll rendelkezésre */
 (HL L 209., 1990.8.8., 27–30. o.)
[html](#)
- **31992D0194**
 92/194/Euratom: Commission Decision of 4 March 1992 relating to a procedure in application of Article 83 of the Euratom Treaty (XVII-002 - UKAEA Dounreay) (Only the English text is authentic) /* magyarul nem áll rendelkezésre */
 (HL L 88., 1992.4.3., 54–58. o.)
[html](#)
- **31992Y0708(02)**
 Council Resolution of 18 June 1992 on the technological problems of nuclear safety /* magyarul nem áll rendelkezésre */
 (HL C 172., 1992.7.8., 2–3. o.)
[html](#)
- **31993R1493**
 A Tanács 1493/93/Euratom Rendelete (1993. június 8.) a radioaktív anyagok tagállamok közötti szállításáról
 (HL L 148., 1993.6.19., 1–7. o.)
[html](#)
- **31994D0955**
 94/955/Euratom: Commission Decision of 21 December 1994 relating to a procedure pursuant to Article 83 of the Euratom Treaty (XVII-004 - Escuela Técnica Superior de Ingenieros Industriales de la Universidad Politécnica de Madrid) (Only the Spanish text is authentic) /* magyarul nem áll rendelkezésre */
 (HL L 371., 1994.12.31., 16–17. o.)
[html](#)
- **31994H0956**
 94/956/Euratom: Commission Recommendation of 21 December 1994 on the application of Euratom safeguards in Spain (Only the Spanish text is authentic) /* magyarul nem áll rendelkezésre */
 (HL L 371., 1994.12.31., 18–18. o.)
[html](#)
- **31996D0671**
 96/671/Euratom: Commission Decision of 13 November 1996 relating to a procedure in application of Article 83 of the Euratom Treaty (XVII-05 - Jenson Tungsten Ltd, Hemel Hempstead) (Only the English text is authentic) /* magyarul nem áll rendelkezésre */
 (HL L 313., 1996.12.3., 20–24. o.)
[html](#)
- **31997D0873**
 97/873/Euratom: Commission Decision of 12 December 1997 relating to a procedure in application of Article 83 of the Euratom Treaty (XVII-06 - Enusa Juzbado) (Only the Spanish text is authentic) /* magyarul nem áll rendelkezésre */
 (HL L 354., 1997.12.30., 30–33. o.)
[html](#)
- **31999Y0209(01)**
 Special Report No 25/98 concerning operations undertaken by the European Union in the field of nuclear safety in central and eastern Europe (CEEC) and in the new independent States (NIS) (1990 to 1997 period) together with the Commission's replies (submitted pursuant to Article 188c(4)(2) of the EC Treaty) /* magyarul nem áll rendelkezésre */
 (HL C 35., 1999.2.9., 1–52. o.)
[html](#) [pdf](#)
- **32002G0522(01)**
 Council Resolution on the establishment of national systems for surveillance and control of the presence of radioactive materials in the recycling of metallic materials in the Member States /* magyarul nem áll rendelkezésre */
 (HL C 119., 2002.5.22., 7–9. o.)
[html](#) [pdf](#)
- **32005R0302**
 A Bizottság 302/2005/Euratom rendelete (2005. február 8.) az Euratom biztosítéki rendelkezéseinek alkalmazásáról - A Tanács/Bizottság nyilatkozata
 (HL L 54., 2005.2.28., 1–71. o.)
[html](#) [pdf](#)
- **32006D0626**
 2006/626/Euratom: A Bizottság határozata (2006. február 15.) az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó szerződés 83. cikke alapján. A határozat legfontosabb rendelkezéseinek összefoglalása alább következik, a határozat teljes érvényének sérelme nélkül (az értesítés a C(2006) 412. számú dokumentummal történt) (EGT vonatkozású szöveg)
 (HL L 255., 2006.9.19., 5–6. o.)
[html](#) [pdf](#)
- **32006D0908**
 2006/908/EK, Euratom: A Tanács határozata (2006. december 4.) a Csernobili Védelmi Alap javára az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Banknak biztosítandó harmadik közösségi hozzájárulás első részletéről
 (HL L 346., 2006.12.9., 28–29. o.)
[html](#) [pdf](#)
- **32006H0040**
 A Bizottság ajánlása (2005. december 15.) az Euratom biztosítéki rendelkezéseinek alkalmazásáról szóló 302/2005/Euratom bizottsági rendelet alkalmazására vonatkozó iránymutatásokról (az értesítés a C(2005) 5127. számú dokumentummal történt)
 (HL L 28., 2006.2.1., 1–85. o.)
[html](#) [pdf](#)

- **32007D0513**
2007/513/Euratom: A Tanács határozata (2007. július 10.) az Európai Atomenergia-közösségnek a nukleáris anyagok és a nukleáris létesítmények fizikai védelméről szóló módosított egyezményhez történő csatlakozása jóváhagyásáról - Az Európai Atomenergia-közösség nyilatkozata a CPPNM 18. cikkének (4) bekezdése és 17. cikkének (3) bekezdése alapján
(HL L 190., 2007.7.21., 12—14. o.)
[html pdf](#)

12.40.40 Atommagkutatás

- **21978A0914(01)**
Együttműködési megállapodás az Európai Atomenergia-közösség és a Svájci Államszövetség között a szabályozott termonukleáris fúzió és plazmafizika területén
(HL L 242., 1978.9.4., 2—9. o.)
[html](#)
teljesítette: [21982A0430\(02\)](#) (HL L 116., 1982.4.30., 21—22. o.)
módosította: [21982A0430\(02\)](#) (HL L 116., 1982.4.30., 21—22. o.)
- **21982A0430(02)**
Protocol amending the Cooperation Agreement between the European Atomic Energy Community and the Swiss Confederation in the field of controlled thermonuclear fusion and plasma physics /* magyarul nem áll rendelkezésre */
(HL L 116., 1982.4.30., 21—22. o.)
[html](#)
elfogadta: [31982D0269](#) (HL L 116., 1982.4.30., 18—18. o.)
- **21986A0211(01)**
Egyetértési megállapodás az Európai Közösségek Bizottsága által képviselt Európai Atomenergia-közösség és Kanada kormánya között a fúziós kutatás és fejlesztés terén való együttműködésről
(HL L 35., 1986.2.11., 10—11. o.)
[html](#)
elfogadta: [31986D0028](#) (HL L 35., 1986.2.11., 9—9. o.)
- **21987A0214(01)**
Agreement for cooperation between the European Atomic Energy Community and the United States Department of Energy in the field of controlled thermonuclear fusion /* magyarul nem áll rendelkezésre */
(HL L 46., 1987.2.14., 50—54. o.)
[html](#)
elfogadta: [31987D0105](#) (HL L 46., 1987.2.14., 49—49. o.)
- **21995A0906(02)**
Végrehajtási megállapodás az Európai Közösségek Bizottsága által képviselt Európai Atomenergia-közösség és a Kanada kormánya által végrehajtásra jogosult képviselőnek kijelölt Atomic Energy of Canada Limited között az Európai Atomenergia-közösségnek a nemzetközi termonukleáris kísérleti reaktorral (ITER) kapcsolatos műszaki tervezési tevékenységhez (EDA) való hozzájárulásában történő kanadai részvételről
(HL L 211., 1995.9.6., 40—42. o.)
[html](#)
elfogadta: [31995D0356](#) (HL L 211., 1995.9.6., 39—39. o.)
- **21998A1210(01)**
Amendment extending the ITER EDA Agreement among the European Atomic Energy Community, the Government of Japan, the Government of the Russian Federation and the Government of the United States of America on cooperation in the engineering design activities for the international thermonuclear experimental reactor - Declaration of the Government of the United States of America /* magyarul nem áll rendelkezésre */
(HL L 335., 1998.12.10., 62—65. o.)
[html pdf](#)
elfogadta: [31998D0705](#) (HL L 335., 1998.12.10., 66—66. o.)
- **21998A1222(01)**
Megállapodás Kanada és az Európai Atomenergia-közösség között a nukleáris kutatás terén folytatandó együttműködésről
(HL L 346., 1998.12.22., 65—71. o.)
[html pdf](#)
elfogadta: [31998D0732](#) (HL L 346., 1998.12.22., 64—64. o.)
- **22001A0601(01)**
Megállapodás az Európai Atomenergia-közösség képviseletében az Európai Közösségek Bizottsága, valamint az Egyesült Államok Energiaügyi Minisztériuma között a fúziós energia kutatása és fejlesztése terén folytatandó együttműködésről
(HL L 148., 2001.6.1., 80—85. o.)
[html pdf](#)
elfogadta: [32001D0411](#) (HL L 148., 2001.6.1., 78—78. o.)
lásd [32001D0412](#) (HL L 148., 2001.6.1., 79—79. o.)
- **22001A1031(01)**
Megállapodás az Európai Atomenergia-közösség és az Orosz Föderáció kormánya között a nukleáris biztonság területén való együttműködésről
(HL L 287., 2001.10.31., 24—29. o.)
[html pdf](#)
lásd [32001D0761](#) (HL L 287., 2001.10.31., 21—22. o.)
elfogadta: [32001D0762](#) (HL L 287., 2001.10.31., 23—23. o.)
- **22001A1031(02)**
Megállapodás az Európai Atomenergia-közösség és az Orosz Föderáció kormánya között a szabályozott magfúzió terén folytatandó együttműködésről
(HL L 287., 2001.10.31., 30—35. o.)
[html pdf](#)
lásd [32001D0761](#) (HL L 287., 2001.10.31., 21—22. o.)
elfogadta: [32001D0762](#) (HL L 287., 2001.10.31., 23—23. o.)
- **22002A1127(02)**
Együttműködési megállapodás az Európai Atomenergia-közösség és Ukrajna Minisztertanácsa között a szabályozott nukleáris fúzió területén
(HL L 322., 2002.11.27., 40—46. o.)

- [html pdf](#)
 elfogadta: [32002D0924](#) (HL L 322., 2002.11.27., 32—46. o.)
- **22005A0607(01)**
 A szabályozott magfűző tárgyában létrejött együttműködési megállapodás a Kazahsztáni Köztársaság kormánya és az Európai Atomenergia-közösség (Euratom) között
 (HL L 143., 2005.6.7., 28—33. o.)
[html pdf](#)
 elfogadta: [32005D0419](#) (HL L 143., 2005.6.7., 27—27. o.)
  - **22006A0922(01)**
 Megállapodás az Európai Atomenergia-közösség és Ukrajna Minisztertanácsa között az atomenergia békés felhasználásáról
 (HL L 261., 2006.9.22., 27—31. o.)
[html pdf](#)
 elfogadta: [32006D0635](#) (HL L 261R., 2006.9.22., 26—26. o.)
  - **22006A1216(04)**
 Megegyező az ITER projekt közös megvalósítása érdekében az ITER Nemzetközi Fúzióenergiafejlesztési Szervezete létrehozásáról szóló megállapodás ideiglenes alkalmazásáról
 (HL L 358., 2006.12.16., 81—81. o.)
[html pdf](#)
  - **22006A1216(05)**
 Megállapodás az ITER projekt közös megvalósítása érdekében az ITER Nemzetközi Fúzióenergia-fejlesztési Szervezetét megillető kiváltságokról és mentességekről
 (HL L 358R., 2006.12.16., 82—86. o.)
[html pdf](#)
  - **22007A0921(01)**
 Megállapodás Japán kormánya és az Európai Atomenergia-közösség között a fűzős energia kutatása területén a tágabb megközelítés keretében folytatandó tevékenységek közös végrehajtásáról
 (HL L 246., 2007.9.21., 34—46. o.)
[html pdf](#)
 elfogadta: [32007D0614](#) (HL L 246., 2007.9.21., 32—33. o.)
  - **31958R0003(01)**
 3. Rendelet (EURATOM) az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó szerződés 24. cikkének végrehajtásáról
 (HL 17., 1958.10.6., 406—416. o.)
[html](#)
  - **31971D0057**
 A Bizottság határozata (1971. január 13.) a Közös Nukleáris Kutatóközpont (KKK) átszervezéséről
 (HL L 16., 1971.1.20., 14—16. o.)
[html](#)
 módosította: [31974D0578](#) (HL L 316., 1974.11.26., 12—12. o.)
 módosította: [31975D0241](#) (HL L 98., 1975.4.19., 40—40. o.)
 módosította: [31982D0755](#) (HL L 319., 1982.11.16., 10—11. o.)
 teljesítette: [31984D0339](#) (HL L 177., 1984.7.4., 29—30. o.)
 módosította: [31984D0339](#) (HL L 177., 1984.7.4., 29—30. o.)
 módosította: 11985I
 módosította: 11994N
 Consolidated text [01971D0057-19950101](#)
  - **31972Y1201(03)**
 Notice concerning the applications of nuclear energy /* magyarul nem áll rendelkezésre */
 (HL C 125., 1972.12.1., 16—16. o.)
[html](#)
  - **31980Y0229(04)**
 Council Resolution of 18 February 1980 on fast breeder reactors /* magyarul nem áll rendelkezésre */
 (HL C 51., 1980.2.29., 5—6. o.)
[html](#)
  - **31988Y0727(01)**
 Council Resolution of 29 June 1988 concerning the activities to be undertaken by the Joint Research Centre (JRC) /* magyarul nem áll rendelkezésre */
 (HL C 197., 1988.7.27., 4—5. o.)
[html](#)
  - **31989D0340**
 89/340/EEC: Council Decision of 3 May 1989 concerning work for third parties performed by the Joint Research Centre relevant to the European Economic Community /* magyarul nem áll rendelkezésre */
 (HL L 142., 1989.5.25., 10—10. o.)
[html](#)
  - **31992D0275**
 92/275/Euratom: Council Decision of 29 April 1992 adopting a supplementary research programme to be implemented by the Joint Research Centre for the European Atomic Energy Community (1992-1995) /* magyarul nem áll rendelkezésre */
 (HL L 141., 1992.5.23., 27—28. o.)
[html](#)
  - **31996D0282**
 A Bizottság határozata (1996. április 10.) a Közös Kutatóközpont átszervezéséről
 (HL L 107., 1996.4.30., 12—15. o.)
[html](#)
  - **31998D0704**
 A Tanács határozata (1998. június 22.) Az Európai Atomenergia-közösség, Japán kormánya, az Orosz Föderáció kormánya és az Amerikai Egyesült Államok kormánya között a nemzetközi termonukleáris kísérleti reaktorra (ITER) vonatkozó műszaki tervezési tevékenységek (EDA) során való együttműködésről szóló megállapodás időtartamának meghosszabbításáról
 (HL L 335., 1998.12.10., 61—65. o.)
[html pdf](#)

- **31999D0175**
1999/175/Euratom: Council Decision of 25 January 1999 adopting a research and training programme (Euratom) in the field of nuclear energy (1998 to 2002) /* magyarul nem áll rendelkezésre */
(HL L 64., 1999.3.12., 142—153. o.)
[html pdf](#)
- **31999D0176**
1999/176/Euratom: Council Decision of 25 January 1999 adopting a specific programme for research and training to be carried out by the Joint Research Centre by means of direct actions for the European Atomic Energy Community (1998 to 2002) /* magyarul nem áll rendelkezésre */
(HL L 64., 1999.3.12., 154—162. o.)
[html pdf](#)
- **32001D0761**
A Tanács határozata (2001. szeptember 27.) a Bizottságnak az Európai Atomenergia-közösség és az Oroszországi Föderáció kormánya között a nukleáris biztonságról és a szabályozott magfűzioról szóló két együttműködési megállapodás megkötésére történő felhatalmazásáról
(HL L 287., 2001.10.31., 21—22. o.)
[html pdf](#)
- **32004D0185**
A Tanács határozata (2004. február 19.) az Európai Atomenergia-közösség részére a Közös Kutatóközpont által végrehajtandó kiegészítő kutatási program elfogadásáról
(HL L 57., 2004.2.25., 25—26. o.)
[html pdf](#)
lásd [32007D0773](#) (HL L 312., 2007.11.30., 29—31. o.)
- **32005D0336**
2005/336: A Tanács határozata (2005. április 18.) a fűzés program tanácsadó bizottságának felállításáról szóló, 1980. december 16-i tanácsi határozat módosításáról
(HL L 108., 2005.4.29., 64—65. o.)
[html pdf](#)
- **32006D0943**
2006/943/Euratom: A Bizottság határozata (2006. november 17.) az ITER Nemzetközi Fűzésenergia-fejlesztési Szervezete létrehozásáról szóló, az ITER-projekt közös megvalósítása érdekében létrejövő megállapodás és az ITER Nemzetközi Fűzésenergia-fejlesztési Szervezetét megillető kiváltságokról és mentességekről szóló, az ITER-projekt közös megvalósítása érdekében létrejövő megállapodás ideiglenes alkalmazásáról (az értesítés a C(2006) 5557. számú dokumentummal történt)
(HL L 358R., 2006.12.16., 60—61. o.)
[html pdf](#)
- **32006D0970**
2006/970/Euratom: A Tanács határozata (2006. december 18.) az Európai Atomenergia-közösség (Euratom) nukleáris kutatási és képzési tevékenységekre vonatkozó hetedik keretprogramjáról (2007–2011)
(HL L 400., 2006.12.30., 60—85. o.)
[html pdf](#)
- **32006D0971**
2006/971/EK: A Tanács határozata (2006. december 19.) az Európai Közösség kutatási, technológiafejlesztési és demonstrációs tevékenységekre vonatkozó hetedik keretprogramjának (2007–2013) végrehajtására irányuló Együttműködés egyedi programról (EGT vonatkozású szöveg)
(HL L 400., 2006.12.30., 86—241. o.)
[html pdf](#)
- **32006D0976**
2006/976/Euratom: A Tanács határozata (2006. december 19.) az Európai Atomenergia-közösség (Euratom) nukleáris kutatási és képzési tevékenységekre vonatkozó hetedik keretprogramjának (2007–2011) végrehajtására irányuló egyedi programról
(HL L 400., 2006.12.30., 404—433. o.)
[html pdf](#)
- **32006D0977**
2006/977/Euratom: A Tanács határozata (2006. december 19.) az Európai Atomenergia-közösség (Euratom) nukleáris kutatási és képzési tevékenységekre vonatkozó hetedik keretprogramjának (2007–2011) a keretében a Közös Kutatóközpont által közvetlen cselekvések révén végrehajtandó egyedi programról
(HL L 400., 2006.12.30., 434—454. o.)
[html pdf](#)
- **32007D0773**
2007/773/Euratom: A Tanács határozata (2007. november 26.) az Európai Atomenergia-közösség részére a Közös Kutatóközpont által végrehajtandó kiegészítő kutatási program egyéves meghosszabbításáról
(HL L 312., 2007.11.30., 29—31. o.)
[html pdf](#)

12.40.50 Egyéb intézkedések az atomenergia területén

- **21978A0116(01)**
Az Európai Atomenergia-közösség (Euratom) és Kanada Kormánya között az atomenergia békés célú felhasználása terén történő együttműködés céljából 1959. október 6-án létrejött megállapodás lévelváltás formájában történő módosításáról
(HL L 65., 1978.3.8., 16—32. o.)
[html](#)
módosította: [21981A1218\(05\)](#) (HL L 27., 1982.2.4., 25—30. o.)
- **21989A0228(01)**
Megállapodás az Európai Atomenergia-közösség és Japán kormánya között a szabályozott termonukleáris fűzés terén való együttműködésről
(HL L 57., 1989.2.28., 63—76. o.)
[html](#)
elfogadta: [31989D0149](#) (HL L 57., 1989.2.28., 62—62. o.)
- **21996A0520(01)**
Megállapodás az Európai Atomenergia-közösség és az Amerikai Egyesült Államok között az atomenergia békés felhasználása

terén való együttműködésről
(HL L 120., 1996.5.20., 1–36. o.)

[html](#)

- **22003A0624(01)**
Framework agreement on a Multilateral Nuclear Environmental Programme in the Russian Federation
(HL L 155., 2003.6.24., 37–42. o.)
[html.pdf](#)
lásd [32003D0462](#) (HL L 155., 2003.6.24., 35–36. o.)
- **22003A0624(02)**
Protocol On Claims, Legal Proceedings and Indemnification to the Framework Agreement on a Multilateral Nuclear Environmental Programme in the Russian Federation
(HL L 155., 2003.6.24., 43–46. o.)
[html.pdf](#)
lásd [32003D0462](#) (HL L 155., 2003.6.24., 35–36. o.)
- **31990A0662**
90/662/Euratom: Commission Opinion of 13 December 1990 concerning the extension of the fuel element fabrication plant of Advanced Nuclear Fuels GmbH in Lingen (Federal Republic of Germany) in accordance with Article 37 of the Euratom Treaty (Only the German text is authentic) /* magyarul nem áll rendelkezésre */
(HL L 356., 1990.12.19., 39–39. o.)
[html](#)
- **31991A0279**
91/279/Euratom: Commission Opinion of 8 May 1991 concerning the plan for the disposal of radioactive waste from the Siemens AG fuel element facility uranium processing plant in Hanau (Federal Republic of Germany) in accordance with Article 37 of the Euratom Treaty (Only the German text is authentic) /* magyarul nem áll rendelkezésre */
(HL L 142., 1991.6.6., 39–39. o.)
[html](#)
- **31991A0600**
91/600/Euratom: Commission Opinion of 12 November 1991 concerning the plan to build the Aube storage centre for radioactive waste, submitted on 23 May 1991 by the Office of the Permanent Representative of France pursuant to Article 37 of the Euratom Treaty /* magyarul nem áll rendelkezésre */
(HL L 324., 1991.11.26., 34–34. o.)
[html](#)
- **31992A0236**
92/236/Euratom: Commission Opinion of 1 April 1992 concerning the plan to release radioactive effluents from the Covra NV radioactive waste processing and storage facility at Sloe (Netherlands), pursuant to Article 37 of the Euratom Treaty /* magyarul nem áll rendelkezésre */
(HL L 121., 1992.5.6., 44–44. o.)
[html](#)
- **31992A0254**
92/254/Euratom: Commission Opinion of 14 April 1992 concerning the plan for the disposal of radioactive waste of the 'Quercus' uranium ore processing plant of Enusa in Saelices el Chico (Spain) in accordance with Article 37 of the Euratom Treaty /* magyarul nem áll rendelkezésre */
(HL L 128., 1992.5.14., 26–26. o.)
[html](#)
- **31992A0347**
92/347/Euratom: Commission Opinion of 25 May 1992 concerning the plan for the disposal of radioactive waste of the storage facility at El Cabril in the Sierra Albarrana (Spain) in accordance with Article 37 of the Euratom Treaty /* magyarul nem áll rendelkezésre */
(HL L 189., 1992.7.9., 40–40. o.)
[html](#)
- **31992A0537**
92/537/Euratom: Commission Opinion of 9 November 1992 concerning the plan for the disposal of radioactive waste from the Sizewell B Nuclear Power Station (United Kingdom) in accordance with Article 37 of the Euratom Treaty (Only the English text is authentic) /* magyarul nem áll rendelkezésre */
(HL L 344., 1992.11.26., 40–40. o.)
[html](#)
- **31994A0174**
94/174/Euratom: Commission Opinion of 7 March 1994 concerning the plan for the disposal of radioactive waste from the Melox nuclear fuel fabrication plant at the Marcoule nuclear establishment (France) in accordance with Article 37 of the Euratom Treaty (Only the French text is authentic) /* magyarul nem áll rendelkezésre */
(HL L 80., 1994.3.24., 24–24. o.)
[html](#)
- **31994A0747**
94/747/Euratom: Commission Opinion of 7 November 1994 concerning the plan for the disposal of radioactive waste from the Konrad radioactive waste repository at Salzgitter (Germany) in accordance with Article 37 of the Euratom Treaty (Only the German text is authentic) /* magyarul nem áll rendelkezésre */
(HL L 297., 1994.11.18., 39–39. o.)
[html](#)
- **31994A0833**
94/833/Euratom: Opinion of the Commission of 14 December 1994 concerning the plan for the disposal of radioactive waste from the Chooz B nuclear power station (France) in accordance with Article 37 of the Euratom Treaty (Only the French text is authentic) /* magyarul nem áll rendelkezésre */
(HL L 352., 1994.12.31., 6–7. o.)
[html](#)
- **31995A0172**
95/172/Euratom: Opinion of the Commission of 2 May 1995 concerning the plan for the disposal of radioactive waste from the 'TUS' Basic Nuclear Facility at Pierrelatte (France) in accordance with Article 37 of the Euratom Treaty (Only the French text is authentic) /* magyarul nem áll rendelkezésre */
(HL L 114., 1995.5.20., 28–28. o.)

[html](#)

- **31996A0171**
96/171/Euratom: Commission Opinion of 12 January 1996 concerning the plan for the disposal of radioactive waste from the decommissioning of the Windscale advanced gas-cooled reactor located at the UKAEA Windscale site, Cumbria, United Kingdom in accordance with Article 37 of the Euratom Treaty (Only the English text is authentic) /* magyarul nem áll rendelkezésre */
(HL L 48., 1996.2.27., 13—13. o.)
[html](#)
- **31997Y0925(01)**
Commission Opinion of 10 September 1997 concerning the plan for the disposal of radioactive waste from the Centraco nuclear treatment and conditioning plant (France) in accordance with Article 37 of the Euratom Treaty /* magyarul nem áll rendelkezésre */
(HL C 291., 1997.9.25., 8—8. o.)
[html](#)
- **31997Y0925(02)**
Commission Opinion of 10 September 1997 concerning the plan for the disposal of radioactive waste, from the operation of the Sellafield Solvent Treatment Plant of British Nuclear Fuels plc, Sellafield, Cumbria, United Kingdom, in accordance with Article 37 of the Euratom Treaty /* magyarul nem áll rendelkezésre */
(HL C 291., 1997.9.25., 9—9. o.)
[html](#)
- **31997Y1219(01)**
Opinion of the Commission of 1 December 1997 concerning the plan for the disposal of radioactive waste in the final repository for low and intermediate level radioactive waste at Loviisa, Finland, in accordance with Article 37 of the Euratom Treaty /* magyarul nem áll rendelkezésre */
(HL C 385., 1997.12.19., 2—2. o.)
[html](#)
- **31999R2587**
A Tanács 2587/1999/Euratom Rendelete (1999. december 2.) az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó szerződés 41. cikkének megfelelően a Bizottsággal közlendő beruházási projektek meghatározásáról
(HL L 315., 1999.12.9., 1—3. o.)
[html.pdf](#)
Amendment proposed by 52003PC0370
- **31999Y0409(01)**
Commission opinion of 12 March 1999 concerning the plan for the disposal of radioactive waste from the operation of the Interim Storage North located in Mecklenburg-Vorpommern in the Federal Republic of Germany in accordance with Article 37 of the Euratom Treaty (Only the German text is authentic) /* magyarul nem áll rendelkezésre */
(HL C 97., 1999.4.9., 9—9. o.)
[html.pdf](#)
- **31999Y0409(02)**
Commission opinion of 12 March 1999 concerning the plan for the disposal of radioactive waste from the decommissioning and dismantling of the Greifswald Nuclear Power Plant located in Mecklenburg-Vorpommern in the Federal Republic of Germany in accordance with Article 37 of the Euratom Treaty (Only the German text is authentic) /* magyarul nem áll rendelkezésre */
(HL C 97., 1999.4.9., 10—10. o.)
[html.pdf](#)
- **31999Y0409(03)**
Commission opinion of 18 March 1999 concerning the plan for the disposal of radioactive waste from the decommissioning and dismantling of the Rheinsberg Nuclear Power Plant located in the Land Brandenburg in the Federal Republic of Germany in accordance with Article 37 of the Euratom Treaty (Only the German text is authentic) /* magyarul nem áll rendelkezésre */
(HL C 97., 1999.4.9., 11—11. o.)
[html.pdf](#)
- **31999Y0806(01)**
Commission opinion of 27 July 1999 concerning the plan for the disposal of radioactive waste from the operation of the Gorleben pilot conditioning plant (PKA) located in Lower Saxony in the Federal Republic of Germany in accordance with Article 37 of the Euratom Treaty (Only the German text is authentic) /* magyarul nem áll rendelkezésre */
(HL C 224., 1999.8.6., 5—5. o.)
[html.pdf](#)
- **31999Y1126(02)**
Commission Opinion of 10 November 1999 concerning the plan for the disposal of radioactive waste from the decommissioning of the Kahl Experimental Nuclear Power Station located in Bavaria in the Federal Republic of Germany in accordance with Article 37 of the Euratom Treaty /* magyarul nem áll rendelkezésre */
(HL C 339., 1999.11.26., 6—6. o.)
[html.pdf](#)
- **32000R1209**
A Bizottság 1209/2000/EK Rendelete (2000. június 8.) az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó szerződés 41. cikkében előírt közlemények megtételét érintő eljárások meghatározásáról
(HL L 138., 2000.6.9., 12—14. o.)
[html.pdf](#)
módosította: 32003R1352 (HL L 192., 2003.7.31., 15—17. o.)
Consolidated text 02000R1209-20030820
- **32000Y0209(01)**
Commission opinion of 26 January 2000 concerning the plan for the disposal of radioactive waste from the decommissioning of the RWE-Bayernwerk Block A (KRB A) Nuclear Power Station in Gundremmingen located in Bavaria in the Federal Republic of Germany in accordance with Article 37 of the Euratom Treaty /* magyarul nem áll rendelkezésre */
(HL C 37., 2000.2.9., 9—9. o.)
[html.pdf](#)
- **32000Y0705(01)**
Commission opinion of 22 June 2000 concerning the plan for the decommissioning and deferment period of the Dodewaard Nuclear Power Plant located in the Netherlands in accordance with Article 37 of the Euratom Treaty /* magyarul nem áll

rendelkezésre */
(HL C 186., 2000.7.5., 5—5. o.)
[html pdf](#)

- **32000Y0804(01)**
Commission opinion of 24 July 2000 concerning the plan for the disposal of radioactive waste from the decommissioning and dismantling of the Braunschweig Research and Measuring Reactor (FMRB) located in Lower-Saxony in the Federal Republic of Germany in accordance with Article 37 of the Euratom Treaty /* magyarul nem áll rendelkezésre */
(HL C 223., 2000.8.4., 2—2. o.)
[html pdf](#)
- **32000Y0804(02)**
Commission opinion of 24 July 2000 concerning the plan for the disposal of radioactive waste from the Karlsruhe Research Centre (FzK) in Baden-Württemberg in the Federal Republic of Germany, in accordance with Article 37 of the Euratom Treaty /* magyarul nem áll rendelkezésre */
(HL C 223., 2000.8.4., 3—3. o.)
[html pdf](#)
- **32000Y1019(01)**
Commission opinion of 5 October 2000 concerning the plan for the disposal of radioactive waste from the 'Centre de la Manche' radioactive waste storage facility located in the region of Lower Normandy (France), in accordance with Article 37 of the Euratom Treaty /* magyarul nem áll rendelkezésre */
(HL C 297., 2000.10.19., 7—7. o.)
[html pdf](#)
- **32001A0306(01)**
Commission Opinion of 20 February 2001 concerning the plan for the disposal of radioactive waste from the dismantling of the Würgassen nuclear power plant located in North-Rhine Westphalia in the Federal Republic of Germany /* magyarul nem áll rendelkezésre */
(HL C 72., 2001.3.6., 2—2. o.)
[html pdf](#)
módosította: 32001D0937 (HL L 345., 2001.12.29., 94—98. o.)
- **32001A0421(01)**
Commission Opinion of 30 March 2001 concerning the plan for the disposal of radioactive waste from the high-flux neutron source research facility (FRM-II) in the Federal Republic of Germany, in accordance with Article 37 of the Euratom Treaty /* magyarul nem áll rendelkezésre */
(HL C 117., 2001.4.21., 2—2. o.)
[html pdf](#)
- **32001A1114(01)**
Commission opinion of 22 October 2001 concerning the plan for the disposal of radioactive waste from the modification of the Emsland nuclear power station KKE in the Federal Republic of Germany, in accordance with Article 37 of the Euratom Treaty /* magyarul nem áll rendelkezésre */
(HL C 319., 2001.11.14., 14—14. o.)
[html pdf](#)
- **32001A1218(01)**
Commission opinion of 11 December 2001 concerning the plan for the disposal of radioactive waste from the decommissioning and dismantling of the ASTRA research reactor located in Seibersdorf in Austria, in accordance with Article 37 of the Euratom Treaty /* magyarul nem áll rendelkezésre */
(HL C 362., 2001.12.18., 4—4. o.)
[html pdf](#)
- **32001Y0113(01)**
Commission opinion of 15 December 2000 concerning the plan for the disposal of radioactive waste from the partial dismantling of the Monts d'Arrée nuclear power station in France, in accordance with Article 37 of the Euratom Treaty /* magyarul nem áll rendelkezésre */
(HL C 11., 2001.1.13., 5—5. o.)
[html pdf](#)
- **32001Y0123(02)**
Commission opinion of 20 December 2000 concerning the plan for the disposal of radioactive waste from the commissioning of the liquid metal disposal plant (LMDP) and the waste receipt, assay, characterisation and supercompaction facility (WRACS) located on the Dounreay nuclear site in Scotland (United Kingdom), in accordance with Article 37 of the Euratom Treaty /* magyarul nem áll rendelkezésre */
(HL C 20., 2001.1.23., 4—4. o.)
[html pdf](#)
- **32002A0205(01)**
Commission opinion of 30 January 2002 concerning the plan for the disposal of radioactive waste from the Sizewell A Power Station located in the United Kingdom, in accordance with Article 37 of the Euratom Treaty /* magyarul nem áll rendelkezésre */
(HL C 32., 2002.2.5., 20—20. o.)
[html pdf](#)
- **32002A0205(02)**
Commission opinion of 30 January 2002 concerning the plan for the disposal of radioactive waste from the modification of the Trillo I Nuclear Power Station in Spain, in accordance with Article 37 of the Euratom Treaty /* magyarul nem áll rendelkezésre */
(HL C 32., 2002.2.5., 21—21. o.)
[html pdf](#)
- **32002A0410(01)**
Commission opinion of 4 April 2002 concerning the plan for the disposal of radioactive waste arising from the dismantling of the Trawsfynydd Power Station located in the United Kingdom, in accordance with Article 37 of the Euratom Treaty /* magyarul nem áll rendelkezésre */
(HL C 86., 2002.4.10., 10—10. o.)
[html pdf](#)
- **32002A0410(02)**
Commission opinion of 4 April 2002 concerning the plan for the disposal of radioactive waste arising from the dismantling of the Berkeley Power Station located in the United Kingdom, in accordance with Article 37 of the Euratom Treaty /* magyarul nem áll

rendelkezésre */
(HL C 86., 2002.4.10., 11–11. o.)
[html.pdf](#)

- **32002A0424(01)**
Commission Opinion of 22 April 2002 concerning the plan for the disposal of radioactive waste from the Socatri decontamination and uranium recovery plant (IARU) at the Tricastin site in France, pursuant to Article 37 of the Euratom Treaty /* magyarul nem áll rendelkezésre */
(HL C 99., 2002.4.24., 5–5. o.)
[html.pdf](#)
- **32002A0424(02)**
Commission Opinion of 22 April 2002 concerning the plan for the disposal of radioactive waste resulting from modifications at the site of the Grohnde Nuclear Power Station KWG in the Federal Republic of Germany, in accordance with Article 37 of the Euratom Treaty /* magyarul nem áll rendelkezésre */
(HL C 99., 2002.4.24., 5–6. o.)
[html.pdf](#)
- **32002A0424(03)**
Commission Opinion of 22 April 2002 concerning the plan for the disposal of radioactive waste resulting from modifications at the site of the Unterweser Nuclear Power Station KKW in the Federal Republic of Germany, in accordance with Article 37 of the Euratom Treaty /* magyarul nem áll rendelkezésre */
(HL C 99., 2002.4.24., 6–6. o.)
[html.pdf](#)
- **32002A0501(01)**
Commission Opinion of 24 April 2002 concerning the plan for the disposal of radioactive waste resulting from modifications at the site of the Brokdorf Nuclear Power Station KBR in the Federal Republic of Germany, in accordance with Article 37 of the Euratom Treaty /* magyarul nem áll rendelkezésre */
(HL C 105., 2002.5.1., 5–5. o.)
[html.pdf](#)
- **32002A0625(01)**
Commission opinion of 21 June 2002 concerning the plan for the disposal of radioactive waste resulting from modifications at the site of the Grafenrheinfeld Nuclear Power Station KKG in the Federal Republic of Germany, in accordance with Article 37 of the Euratom Treaty /* magyarul nem áll rendelkezésre */
(HL C 151., 2002.6.25., 12–12. o.)
[html.pdf](#)
- **32002A0822(01)**
Commission opinion of 13 August 2002 concerning the plan for the disposal of radioactive waste resulting from modifications at the site of the Krümmel Nuclear Power Station KKK in the Federal Republic of Germany, in accordance with Article 37 of the Euratom Treaty /* magyarul nem áll rendelkezésre */
(HL C 199., 2002.8.22., 2–2. o.)
[html.pdf](#)
- **32002A0822(02)**
Commission opinion of 13 August 2002 concerning the plan for the disposal of radioactive waste resulting from modifications at the site of the Brunsbüttel Nuclear Power Station KKB in the Federal Republic of Germany, in accordance with Article 37 of the Euratom Treaty /* magyarul nem áll rendelkezésre */
(HL C 199., 2002.8.22., 3–3. o.)
[html.pdf](#)
- **32002A0903(01)**
Commission Opinion of 30 August 2002 concerning the plan for the disposal of radioactive waste resulting from modifications at the site of the Isar Nuclear Power Station KKI in the Federal Republic of Germany in accordance with Article 37 of the Euratom Treaty /* magyarul nem áll rendelkezésre */
(HL C 208., 2002.9.3., 2–2. o.)
[html.pdf](#)
- **32002A0903(02)**
Commission Opinion of 30 August 2002 concerning the plan for the disposal of radioactive waste arising from the dismantling of the UKAEA Dounreay Fast Reactor located in the United Kingdom in accordance with Article 37 of the Euratom Treaty /* magyarul nem áll rendelkezésre */
(HL C 208., 2002.9.3., 2–3. o.)
[html.pdf](#)
- **32002A0903(03)**
Commission Opinion of 30 August 2002 concerning the plan for the disposal of radioactive waste resulting from modifications at the site of the Neckarwestheim Nuclear Power Station GKN in the Federal Republic of Germany in accordance with Article 37 of the Euratom Treaty /* magyarul nem áll rendelkezésre */
(HL C 208., 2002.9.3., 3–3. o.)
[html.pdf](#)
- **32002A1016(01)**
Commission opinion of 10 October 2002 concerning the plan for the disposal of radioactive waste arising from the dismantling of the Hunterston A power station located in the United Kingdom, in accordance with Article 37 of the Euratom Treaty /* magyarul nem áll rendelkezésre */
(HL C 249., 2002.10.16., 21–21. o.)
[html.pdf](#)
- **32002A1127(01)**
Commission Opinion of 26 November 2002 concerning the plan for the disposal of radioactive waste arising from the operation of the MOX Demonstration Facility at Sellafield located in the United Kingdom, in accordance with Article 37 of the Euratom Treaty /* magyarul nem áll rendelkezésre */
(HL C 292., 2002.11.27., 7–8. o.)
[html.pdf](#)
- **32002A1129(01)**
Commission opinion of 27 November 2002 concerning the plan for the disposal of radioactive waste resulting from modifications at the site of the Biblis Nuclear Power Station in the Federal Republic of Germany, in accordance with Article 37 of the Euratom

Treaty /* magyarul nem áll rendelkezésre */

(HL C 297., 2002.11.29., 2—2. o.)

[html pdf](#)

- **32003A0204(07)**
Commission opinion of 29 January 2003 concerning the plan for the disposal of radioactive waste resulting from modifications at the site of the Gundremmingen II Nuclear Power Station KRB II in the Federal Republic of Germany, in accordance with Article 37 of the Euratom Treaty /* magyarul nem áll rendelkezésre */
(HL C 26., 2003.2.4., 13—13. o.)
[html pdf](#)
- **32003A0801(01)**
Commission opinion of 29 July 2003 concerning the plan for the disposal of radioactive waste arising from the operation of the radioactive waste conditioning and storage facility (CEDRA) at the Cadarache site in France, in accordance with Article 37 of the Euratom Treaty /* magyarul nem áll rendelkezésre */
(HL C 182., 2003.8.1., 24—24. o.)
[html pdf](#)
- **32003A1004(01)**
Commission opinion of 1 October 2003 concerning the plan for the disposal of radioactive waste resulting from modifications at the site of the Philippsburg Nuclear Power Station KKP in the Federal Republic of Germany, in accordance with Article 37 of the Euratom Treaty /* magyarul nem áll rendelkezésre */
(HL C 238., 2003.10.4., 2—2. o.)
[html pdf](#)
- **32003A1022(01)**
Commission opinion of 20 October 2003 concerning the plan for the disposal of radioactive waste arising from the decommissioning of the Hinkley Point A Power Station located in the United Kingdom, in accordance with Article 37 of the Euratom Treaty /* magyarul nem áll rendelkezésre */
(HL C 253., 2003.10.22., 7—7. o.)
[html pdf](#)
- **32003A1022(02)**
Commission opinion of 20 October 2003 concerning the plan for the disposal of radioactive waste arising from the decommissioning and dismantling of the nuclear power plant KMK and the storage of radioactive wastes in the on-site storage facility at Mülheim-Kärlich in Rhineland-Palatinate in the Federal Republic of Germany, in accordance with Article 37 of the Euratom Treaty /* magyarul nem áll rendelkezésre */
(HL C 253., 2003.10.22., 8—8. o.)
[html pdf](#)
- **32003A1022(03)**
Commission opinion of 20 October 2003 concerning the plan for the disposal of radioactive waste arising from the dismantling of nuclear facilities including research reactors and hot cells at Risø National Laboratories on the island of Zealand in Denmark, in accordance with Article 37 of the Euratom Treaty /* magyarul nem áll rendelkezésre */
(HL C 253., 2003.10.22., 9—9. o.)
[html pdf](#)
- **32003A1211(01)**
Commission opinion of 10 December 2003 concerning the plan for the disposal of radioactive waste arising from the decommissioning and complete dismantling of the research reactor TRIGA HD II and the complete dismantling of the decommissioned and safe-state research reactor TRIGA HD I at Heidelberg in Baden-Württemberg in the Federal Republic of Germany, in accordance with Article 37 of the Euratom Treaty /* magyarul nem áll rendelkezésre */
(HL C 300., 2003.12.11., 8—8. o.)
[html pdf](#)
- **32004A0207(01)**
Commission Opinion of 5 February 2004 concerning the plan for the disposal of radioactive waste resulting from modifications to Site-1 of Belgoprocess plc in Belgium, in accordance with Article 37 of the Euratom Treaty /* magyarul nem áll rendelkezésre */
(HL C 34., 2004.2.7., 6—6. o.)
[html pdf](#)
- **32004A1016(01)**
A Bizottság véleménye (2004. június 22.) a franciaországi Cattenom atomerőműből származó folyékony radioaktív kiömlések elvezetésére irányuló engedélyezések módosításából eredő radioaktív hulladékok megsemmisítésére vonatkozó tervről, az Euratom Szerződés 37. cikkének megfelelően
(HL C 256., 2004.10.16., 4—4. o.)
[html pdf](#)
- **32007D0198**
2007/198/Euratom: A Tanács határozata (2007. március 27.) a Fúzióenergia-fejlesztési és ITER Európai Közös Vállalkozás létrehozásáról és részére kedvezmények nyújtásáról
(HL L 90., 2007.3.30., 58—72. o.)
[html pdf](#)
- **41971X0056**
71/56/Euratom: Resolution of 17 December 1970 by representatives of the governments of the Member States, meeting within the Council, on the appointment of members of the Advisory Committee of the Joint Research Centre /* magyarul nem áll rendelkezésre */
(HL L 16., 1971.1.20., 13—13. o.)
[html](#)

VISSZAIGAZOLÁS

Szerződés száma: 4500142859

Lehívás sorszáma: 1/2008.

A megbízást ellátó ügyvéd: Dr. Molnár Attila
Dr. Molnár Attila

Feladat megnevezése	Várható munkaidő ráfordítás (óra)	
	Ügyvédek	Ügyvédjelöltek
A jelenleg hatályos, a népszavazásra vonatkozó jogszabályok elemzése és jogi útvonalának véleményezése a bővítés fogalomrendszerére tekintettel.	38	
Összesen:		
Vállalt határidő:		

Budapest, 2008. 01.05.

 Dr. Molnár Attila
 irodavezető ügyvéd

Jogi állásfoglalás**A Paksi Atomerőmű Zrt.
részére**

Lehívás tárgya: Teller Projekt
Hogyan alakul az országos népszavazás egy paksi telephelyű bővítésnél?

A Paksi Atomerőmű Zártkörűen működő Részvénytársaság (a továbbiakban: „PA Zrt.”) és a Budapesti 5000: Ügyvédi Iroda között létrejött 45000142859 sz. megbízási szerződéshez kapcsolódó 4./2008. sz. lehívás értelmében, a tárgyi feladattal kapcsolatos irányadó jogszabályokat áttekintettük, és azzal kapcsolatban jogi állásfoglalásunkat az alábbiak szerint adjuk meg:

Hivatkozott jogszabályok:

- 1996. évi CXVI. törvény az atomenergiáról (Atv.)
- 1949. évi XX. törvény a Magyar Köztársaság Alkotmányáról (Alk.)
- 1998. évi III. törvény az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről (Nsztv.)
- 1997. évi C. törvény a választási eljárásról (Ve.)
- 52/1997. (X. 14.) AB határozat
- 2/1993. (I. 22.) AB határozat
- 64/1997. (XII. 17.) AB határozat
- 25/1999. (VII. 7.) AB határozat
- 51/2001. (XI. 29.) AB határozat
- 33/2004. (IX. 28.) AB határozat

A népszavazás lehetősége a Paksi Atomerőmű új blokkal való kibővítése tárgyában az alábbiak alapján merült fel:

Az atomenergiáról szóló 1996. évi CXVI. törvény 7. § (2) bekezdése szerint új nukleáris létesítmény és radioaktív hulladéktároló létesítését előkészítő tevékenység megkezdéséhez, illetőleg meglévő atomerőmű további atomreaktort tartalmazó egységgel való bővítéséhez az Országgyűlés előzetes, elvi hozzájárulása szükséges.

Az Alkotmány 28/B § (1) bekezdése értelmében országos népszavazás és népi kezdeményezés tárgya az Országgyűlés hatáskörébe tartozó kérdés lehet.

A fenti két rendelkezésből következik, hogy ha az Országgyűlés hatáskörébe tartozik a meglévő atomerőmű további atomreaktort tartalmazó egységgel való bővítéséhez az előzetes, elvi hozzájárulás megadása, akkor arról elméletileg népszavazást is lehet tartani.

Ahhoz, hogy egy népszavazást meg lehessen tartani, azonban nemcsak a fenti két feltételnek kell megfelelni, annak lehetőségéről a teljes jogszabályi környezet áttanulmányozása után lehet pontos jogi vélemény adni.

Az országos népszavazással kapcsolatban több kérdés is felmerül, amelyre választ keresünk:

1. Milyen jellegű országos népszavazásról lehet szó a Paksi Atomerőmű új erőművi blokkal történő kibővítésének kérdésében?
2. Lehet-e népszavazásra bocsátani a Paksi Atomerőmű új erőművi blokkal történő kibővítésének kérdését?
3. Amennyiben az Országgyűlés már előzetesen jóváhagyta az atomerőmű új erőművi blokkal történő kibővítését, lehetséges-e ennek a döntésnek a módosítása vagy visszavonása népszavazás útján?
4. Milyen befolyással lehet az Országgyűlés határozathozatalára egy benyújtott népszavazási kezdeményezés?

1. Milyen népszavazást lehet tartani a paksi atomerőmű bővítéséről?

Az Alkotmány 28/C. § (1) bekezdése szerint *országos népszavazást döntéshozatal vagy véleménynyilvánítás céljából lehet tartani, a népszavazás elrendelésére kötelezően vagy mérlegelés alapján kerül sor.* Az idézett alkotmányi rendelkezésből kifolyólag az országos népszavazás jellege többféle lehet, ezért először azt érdemes tisztázni, hogy milyen jellegű népszavazás jöhet számításba az adott kérdésben.

a) Kötelezően elrendelendő népszavazás

A kötelezően elrendelendő népszavazásnak az Alkotmány csak egy formáját nevesíti a 28/C. § (2) bekezdésében: *országos népszavazást kell tartani legalább 200.000 választópolgár kezdeményezésére.* Abban az esetben, ha a kérdésről lehet népszavazást tartani és a megfelelő számú aláírást összegyűjtötték, az Országgyűlésnek nincs mérlegelési joga, kötelezően el kell rendelnie 15 napon belül a népszavazást.

Az Alkotmány 28/C. (3) bekezdése szerint *ha az országos népszavazást el kell rendelni, az eredményes népszavazás alapján hozott döntés az Országgyűlésre kötelező.* Ugyanezt erősíti meg az Nsztv. 8. § (3) bekezdése is: *a kötelező népszavazás csak ügydöntő lehet.*

Az Nsztv. 8. § (1) bekezdése kimondja, hogy *az eredményes ügydöntő népszavazással hozott döntés az Országgyűlésre a népszavazás megtartásától - ha a népszavazás törvényalkotási kötelezettséget keletkeztet, a törvény megalkotásától - számított három évig kötelező.* Az Országgyűlés köteles a népszavazás döntésének haladéktalanul eleget tenni. Az Nsztv. 8. § (1) bekezdését a 2007. évi CLXXII. törvény 9. §-a módosította 2007. december 26-i hatállyal.

Az Országgyűlésre csak az eredményes népszavazás alapján hozott döntés kötelező. Az Alkotmány 28/C § (6) bekezdése szerint *az ügydöntő országos népszavazás eredményes, ha az érvényesen szavazó választópolgárok több mint fele, de legalább az összes választópolgár több mint egynegyede a megfogalmazott kérdésre azonos választ adott.*

Kötelezően elrendelendő népszavazás a paksi bővítés kérésében:

Ha az OVB népszavazásra alkalmasnak találta a kérdést, és hitelesítette az aláírásgyűjtő íveket, megkezdődhet az aláírásgyűjtés. Ha a 200.000 aláírás összegyűlt, és az OVB hitelesítette az aláírásokat, akkor az Országgyűlések nincs választása, és kötelezően el kell rendelni a népszavazást. Az eredményes népszavazáson hozott döntés kötelező az Országgyűlésre három évig. Ha az eredményes népszavazáson esetleg elutasítják a paksi bővítést, három évig az Országgyűlés sem dönthet a hozzájárulás megadásáról és a kérdésben három éven belül újabb népszavazást sem lehet kezdeményezni (Nsztv. 10. § d) pont, beiktatta a 2007. évi CLXXII. törvény 11. §-a, hatályos 2007. december 26-tól).

b) Mérlegelés alapján elrendelhető népszavazás

Az Alkotmány 28/C. § (4) bekezdése szerint *mérlegelés alapján országos népszavazást a köztársasági elnök, a Kormány, az Országgyűlési képviselők egyharmada vagy 100 000 választópolgár kezdeményezésére az Országgyűlés rendelhet el.*

A mérlegelés alapján elrendelhető népszavazásnak más a feladata, mint a kötelezően elrendelendő népszavazásnak, előbbi elsősorban az állampolgári véleménynyilvánításnak ad teret, míg utóbbi a döntésekben való részvételnek.

A véleménynyilvánító népszavazás az állampolgárok közreműködését biztosítja az Országgyűlés döntéseinek meghozatalában, de nem kötelezi az Országgyűlést meghatározott tartalmú döntésre (Nsztv. 8. § (2) bekezdés).

Az Nsztv. 8. § (3) bekezdése szerint *a mérlegelés alapján elrendelt (fakultatív) népszavazás az Országgyűlés döntésétől függően ügydöntő vagy véleménynyilvánító lehet.*

Az Országgyűlésnek a népszavazás elrendeléséről szóló határozata tartalmazza, hogy a népszavazás ügydöntő vagy véleménynyilvánító (Nsztv. 14. § (2)).

Fakultatív népszavazás esetén a népszavazás elrendelésére irányuló kezdeményezés bejelentését követően az Országgyűlésnek 30 napon belül kell döntenie, hogy helyt ad-e a kezdeményezésnek (Nsztv. 14. § (1) b. pont).

Fakultatív népszavazási kezdeményezés esetén tehát az Országgyűlésen múlik, hogy népszavazásra kerül-e a kérdés vagy sem. Ha az Országgyűlés a kérdés népszavazásra bocsátásáról dönt, meghatározhatja annak formáját is, azaz ügydöntő legyen-e a népszavazás vagy véleménynyilvánító. Ha a népszavazás ügydöntő, az eredményességre a fent említett feltételek vonatkoznak (Alk. 28/C. § (6) bekezdés), véleménynyilvánítás esetén értelemszerűen nincs jelentősége a résztvevők számának.

Mérlegelés alapján elrendelhető népszavazás a paksi bővítés kérésében:

A Paksi bővítés esetében nemcsak kötelezően elrendelendő népszavazásról lehet szó. A Kormány valószínűleg nem kezdeményezi a népszavazást, de annak reális az esélye, hogy a Köztársasági Elnök vagy az országgyűlési képviselők harmada kezdeményezze (ha az

ellenzéki pártok nem értenek egyet a bővítéssel, a szükséges szavazatot megszerezhetik). Ugyanakkor az is valószínű eshetőségnek tűnik, hogy a kezdeményezők a 200.000 aláírást nem tudják elérni, de a 100.000 aláírást túllépik. Ezekben az esetekben azonban az Országgyűlésen múlik, hogy elrendelnek-e népszavazást vagy sem, és ha igen, akkor a döntés kötelező legyen-e az Országgyűlésre, vagy csak véleménynyilvánító legyen a népszavazás.

2. Lehet-e népszavazásra bocsátani a paksi atomerőmű új erőművi blokkal történő kibővítésének kérdését?

Az országos népszavazásra bocsátható kérdések kritériumait illetően az Alkotmány és az Nsztv. nem tesz különbséget a kötelezően elrendelendő és a fakultatív népszavazás között.

Népszavazás céljából aláírásokat gyűjteni csak a kérdés és az aláírásgyűjtő ív Országos Választási Bizottság általi hitelesítését követően lehet. Az Nsztv. 2. §-a szerint az aláírásgyűjtő ívek mintapéldányát az aláírásgyűjtés megkezdése előtt - hitelesítés céljából - be kell nyújtani az Országos Választási Bizottsághoz. Az aláírásgyűjtést a hitelesítési záradékkal ellátott aláírásgyűjtő ív másolatával lehet megkezdeni (Ve. 118. § (1) bekezdés).

Az Országos Választási Bizottság az Alkotmányban, valamint a 10. § a)-d) pontjaiban foglalt követelmények teljesítését megvizsgálja, és ennek alapján dönt a konkrét kérdés hitelesítéséről (Nsztv. 9. § (2) bekezdés).

Az Nsztv. 10. §-a szerint az Országos Választási Bizottság megtagadja az aláírásgyűjtő ív hitelesítését, ha

- a) a kérdés nem tartozik az Országgyűlés hatáskörébe,
- b) a kérdésben nem lehet országos népszavazást tartani,
- c) a kérdés megfogalmazása nem felel meg a törvényben foglalt követelményeknek,
- d) ugyanazon tartalmú kérdésben három éven belül eredményes országos népszavazást tartottak,
- e) az aláírásgyűjtő ív nem felel meg a választási eljárásról szóló törvényben foglalt követelményeknek.

A népszavazásra bocsátható kérdés, illetve hitelesítése megtagadásának feltételeit egyenként célszerű megvizsgálni. Az Alkotmányban foglalt követelmények tulajdonképpen megegyeznek az Nsztv. 10. § a) és b) pontjában foglaltakkal, ezért azokra ott hivatkozunk.

a) Az Országgyűlés hatáskörébe tartozik-e a kérdés?

Az alkotmány 28/B. § (1) bekezdése szerint országos népszavazás tárgya az Országgyűlés hatáskörébe tartozó kérdés lehet.

Az atomenergiáról szóló 1996. évi CXVI. törvény 7. § (2) bekezdése kimondja, hogy új nukleáris létesítmény és radioaktív hulladéktároló létesítését előkészítő tevékenység megkezdéséhez, illetőleg meglévő atomerőmű további atomreaktort tartalmazó egységgel való bővítéséhez az Országgyűlés előzetes, elvi hozzájárulása szükséges.

A kérdés tehát az Országgyűlés hatáskörébe tartozik.

b) Lehet-e a kérdésben országos népszavazást tartani?

Ha megállapítható, hogy az Országgyűlés hatáskörébe tartozik a kérdés, a következő lépésben azt kell megvizsgálni, hogy nem vonatkozik-e a kérdés tiltott népszavazási tárgyra. Az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdése szerint *nem lehet országos népszavazást tartani:*

- a) a költségvetésről, a költségvetés végrehajtásáról, a központi adónemekről és illetékekről, a vámokról, valamint a helyi adók központi feltételeiről szóló törvények tartalmáról,
- b) hatályos nemzetközi szerződésből eredő kötelezettségekről, illetve az e kötelezettségeket tartalmazó törvények tartalmáról,
- c) az Alkotmány népszavazásról, népi kezdeményezésről szóló rendelkezéseiről,
- d) az Országgyűlés hatáskörébe tartozó személyi és szervezetalakítási (-átalakítási,- megszüntetési) kérdésekről,
- e) az Országgyűlés feloszlásáról,
- f) a Kormány programjáról,
- g) hadiállapot kinyilvánításáról, rendkívüli állapot és szükségállapot kihirdetéséről,
- h) a Magyar Honvédség külföldi vagy országon belüli alkalmazásáról,
- i) a helyi önkormányzat képviselő-testületének feloszlásáról,
- j) a közkegyelem gyakorlásáról.

64/1997 (XII. 17.) AB határozat szerint ez a felsorolás az Alkotmány szintjén teljes körű és kimerítő felsorolásnak minősül, ami azt jelenti, hogy e politikai alapjog korlátozására - a népszavazás tiltott tárgykörei, illetve a további kizáró okok meghatározása tekintetében - csak az Alkotmány keretei között kerülhet sor.

Az Alkotmány 28. § (5) bekezdése nem tartalmaz felhatalmazó rendelkezést a további törvényi szintű szabályozásra, így a törvényhozás útján nem határozhatók meg az Alkotmány 28. § (5) bekezdésén túli kizáró okok.

Az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés c) pontja szerint az Alkotmány népszavazásról, népi kezdeményezésről szóló rendelkezései tartoznak a tiltott tárgyak közé. Az Alkotmánybíróság értelmezése szerint azonban az Alkotmányból levezethető, hogy nemcsak a hivatkozott részekre, hanem az Alkotmány más kérdésben történő módosítására sem irányulhat a népszavazási kérdés. Az Alkotmánybíróság a 2/1993 (I. 22.) AB határozatában megállapított követelményt, mely szerint népszavazással nem lehet Alkotmányt módosítani, azóta több határozatában is megerősítette (25/1999. (VII. 7.) AB határozat).

Az Alkotmánybíróság magából az Alkotmányból levezethető további tilalmakat elfogadhatónak tartja. A 26/2007. (IV. 25.) AB határozat szerint *az Alkotmánybíróság álláspontja szerint azonban az Alkotmányból - a taxatív módon felsorolt tiltott kérdéskörökön kívül - a népszavazásnak más korlátai is levezethetők. Ilyen korlát, hogy csak olyan népszavazási kérdés tekinthető alkotmányosan megengedhetőnek, amely nem áll ellentétben a népszavazásnak az alkotmányos berendezkedésben betöltött szerepével. A népszavazás alkotmányos funkciójával való összeegyeztethetőséget az Alkotmánybíróság a népszavazási kérdés egyértelműsége részének tekinti és esetenként vizsgálja.*

Az atomerőmű bővítésének esetlegesen költségvetésből történő támogatása estén érdemes 28/C. § (5) bekezdés a) pontját közelebbről is megvizsgálni. Ki lehet-e zární a népszavazást, ha az atomerőmű bővítése költségvetésből történik?

Az 51/2001 (XI. 29.) AB határozat szerint önmagában az, hogy a népszavazásra szánt kérdés távoli, közvetett összefüggésben áll valamely tiltott népszavazási tárgykörrel, nem eredményezi a kérdés tiltott tárgykörűvé válását. Az Országgyűlés hatáskörébe tartozó kérdések közül alig van olyan, amelynek nincs költségvetési kapcsolódása. Önmagában az, hogy a népszavazás eredménye esetlegesen érinti az Országgyűlés mozgásterét a következő költségvetési törvény megalkotásakor, nem teszi tiltottá a népszavazást. Jelen esetben a népszavazásra bocsátandó kérdés nem tartalmazza sem a költségvetési, sem a zárszámadási törvény módosítását, okszerűen nem következik a kérdésből a tiltott tárgykörként megjelölt törvények megváltoztatása; a kérdés nem irányul arra, hogy a választópolgárok pontosan határozzanak meg jövőbeli költségvetési törvényben szereplő egyes kiadásokat.

Az AB fenti értelmezéséből következően, még ha a paksi bővítés költségvetési támogatásban is részesülne, az sem eredményezné a kérdés elutasítását az Alkotmány 28/C. (5) bekezdés a) pontja alapján.

Az atomerőmű új atomerőművi blokkal való kibővítéséhez történő előzetes hozzájárulás kérdése nem szerepel az Alkotmány 28/C. (5) bekezdésében felsorolt tiltott tárgyak között (további tiltott tárgyakat törvény sem határozhat meg), valamint nem irányul az Alkotmány módosítására, ezért a kérés e tekintetben népszavazásra bocsátható.

c) A kérdés megfogalmazása megfelel-e a törvényben foglalt követelményeknek?

A kérdés megfogalmazásának módjára az Nsztv. 13. § (1) bekezdése vonatkozik: *a népszavazásra feltett konkrét kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni.*

A népszavazáshoz való jog érvényesülésének garanciája az egyértelműség. Az egyértelműség követelményének vizsgálata ebben az összefüggésben azt jelenti, hogy a népszavazásra szánt kérdés egyértelműen megválaszolható-e, azaz eldöntendő kérdés esetében arra „igen”-nel vagy „nem”-mel egyértelműen lehet-e felelni. Ahhoz azonban, hogy a választópolgár a népszavazásra feltett kérdésre egyértelműen tudjon válaszolni, az szükséges, hogy a kérdés világos és kizárólag egyféleképpen értelmezhető legyen (51/2001 (XI. 29.) AB határozat, indoklás IV. (3) bekezdés).

Csak konkrét kérdés esetében lehet megvizsgálni, hogy egyértelműen lehet-e rá válaszolni. Valószínű azonban, hogy meg lehet fogalmazni olyan kérdést, amely egyértelmű és kiállja az OVB és az AB próbáját.

d) Tartottak-e ugyanazon tartalmú kérdésben három éven belül eredményes országos népszavazást?

Sem a paksi atomerőmű bővítéséről, sem a más atomerőmű létesítéséről nem tartottak népszavazást az előző három évben. Ennek a kérdésnek nem a mostani kibővítés kapcsán, hanem egy esetleges népszavazáson történő elutasítás esetében lehet jelentősége.

Az Nsztv. 10. § új d) pontját a 2007. évi CLXXII. törvény iktatta be, hatályos 2007. december 26-tól.

Mindazonáltal meg kell jegyezni, hogy az Nsztv. módosítására irányuló korábbi törvényjavaslat azon rendelkezéseit, mely szerint ugyanazon tartalmú kérdésben két éven belül nem lehet „újabb népszavazást” tartani, az AB egyszer már alkotmányellenesnek minősítette a 64/1997. (XII. 17.) AB határozatában. Az Nsztv. „újabb eredményes népszavazásról” rendelkezik.

Fentiek alapján megállapítható, hogy nem található olyan törvényi rendelkezés, amely a paksi erőmű új blokkal történő bővítéséhez való előzetes elvi hozzájárulás kérdésének népszavazásra bocsátását kizárná.

3. Amennyiben az Országgyűlés már előzetesen jóváhagyta az atomerőmű új erőművi blokkal történő kibővítését, lehetséges-e ennek a döntésnek a módosítása vagy visszavonása népszavazás útján?

Az atomenergiáról szóló 1996. évi CXVI. törvény 7. § (2) bekezdése kimondja, hogy új nukleáris létesítmény és radioaktív hulladéktároló létesítését előkészítő tevékenység megkezdéséhez, illetőleg meglévő atomerőmű további atomreaktort tartalmazó egységgel való bővítéséhez az Országgyűlés előzetes, elvi hozzájárulása szükséges.

Az atomenergiáról szóló törvény kifejezetten az Országgyűlés előzetes, elvi hozzájárulásáról rendelkezik, nem említi a hozzájárulást megadó döntés módosítását, sem visszavonását. Az adott törvényi rendelkezés nyelvtani értelmezéséből tehát csak az állapítható meg, hogy az előzetes, elvi hozzájárulás tartozik az Országgyűlés hatáskörébe. A döntés módosítására, visszavonására már nincs hatásköre az Országgyűlésnek. Ha az előzetes, elvi hozzájárulásról szóló döntés módosítása, visszavonása nem tartozik az Országgyűlés hatáskörébe, akkor ez népszavazás tárgya sem lehet.

Az Atv. 7. § (2) bekezdésének szűken vett nyelvtani értelmezését támasztja alá, hogy az Országgyűlés az előzetes, elvi hozzájárulásával rendkívül nagy összegű beruházás elindítását hagyja jóvá. Adott esetben az is előfordulhat, hogy nem állami tulajdonban lévő vállalat, hanem magántulajdonban levő társaság kezdi meg a beruházás megvalósítást. A beruházás leállításával okozott károkat nem lehet figyelmen kívül hagyni sem az Országgyűlés ilyen tartalmú döntésénél, sem a népszavazásánál.

Az előzetes, elvi hozzájárulás minden különösebb ok nélkül történő visszavonása akár az Országgyűlés által, akár népszavazás útján sértené továbbá a jogbiztonság követelményét.

4. Milven befolyással lehet az Országgyűlés határozathozatalára egy benyújtott népszavazási kezdeményezés?

Reális esélynek tűnik, hogy ha a Kormány előterjesztése kapcsán – de még az Országgyűlés döntéshozatala előtt – szervezetek vagy személyek tudomást szereznek a bővítésről, népszavazásra irányuló kezdeményezést nyújtanak be az OVB-hez. Dönthet-e az Országgyűlés a paksi atomerőmű új blokkal történő kibővítésének előzetes, elvi hozzájárulásáról a népszavazási kezdeményezés benyújtása után?

A fenti kérdés tulajdonképpen a képviselői és a közvetlen demokrácia viszonyára utal, és arra keres választ, hogy ugyanabban a kérdésben melyik hatalomgyakorlási formának van elsőbbsége.

Az Alkotmánybíróság már a 2/1993. (I. 22.) AB határozatában foglalkozott a képviseleti és a közvetlen demokrácia viszonyával, amelyben megállapította, hogy az Alkotmány 2. § (2) bekezdése szerint, a Magyar Köztársaságban minden hatalom a népé, amely a népszuverenitást választott képviselői útján, valamint közvetlenül gyakorolja. Az Alkotmányból levezethető általános elv az Országgyűlés által történő hatalomgyakorlás. Ehhez képest a népszavazással való döntés kivételes.

Az Alkotmánybíróság a képviseleti és a közvetlen demokrácia viszonyáról részletesebben is állást foglalt az 52/1999. (X. 14.) AB határozatában (továbbiakban AB határozat, ABH), amelyet azóta több határozatában is megerősített (64/1997. (XII. 17.) ABH, 25/1999. (VII. 7.) ABH, 33/2004. (IX. 28.) ABH).

Az 52/1997. (X. 14.) AB határozat a képviseleti és a közvetlen demokrácia viszonyát a kötelező és fakultatív népszavazás elsőbbségének kérdésében vizsgálta, vagyis az Országgyűlés (vagy más erre jogosult szerv) megghiúsíthatja-e a kötelező népszavazási eljárást saját fakultatív népszavazási kezdeményezésével. A paksi bővítésnél a helyzet hasonló, azaz megghiúsíthatja-e a kötelező népszavazási eljárást az Országgyűlés a népszavazási eljárás befejezést megelőző döntésével.

Az Alkotmánybíróság 52/1997. (X. 14.) AB határozatában megállapította, hogy a közvetlen hatalomgyakorlás a népszuverenitás gyakorlásának kivételes formája, amely azonban kivételes megvalósulása eseteiben a képviseleti hatalomgyakorlás fölött áll. A kötelezően elrendelendő népszavazást tehát elsőbbség illeti meg a 28/C. § (4) bekezdésében meghatározott, a népképviseleti és a közvetlen hatalomgyakorlás elemeit egyaránt tartalmazó, mérlegelés alapján elrendelhető népszavazással szemben.

A legalább 200 000 választópolgárnak a kötelezően elrendelendő népszavazásra irányuló kezdeményezését az elsőbbség a mérlegelés alapján elrendelhető népszavazással szemben közvetlenül az Alkotmány alapján az összegyűjtött aláírásoknak az Országgyűlés elnökéhez történő benyújtásától illeti meg.

Ettől kezdve minden, az aláírásgyűjtés ideje alatt ugyanabban a tárgyban benyújtott, mérlegelés alapján elrendelhető népszavazási kezdeményezésre vonatkozó döntést függőben kell tartani, illetve azok végrehajtását az aláírások hitelesítéséig fel kell függeszteni.

Ha a hitelesítés eredménye alapján a népszavazást el kell rendelni, ez a mérlegelés alapján elrendelhető népszavazást kizárja.

Az aláírásgyűjtés tartamára az elsőbbséget a kötelező népszavazásra irányuló kezdeményezés számára a népszavazásról szóló törvénynek biztosítania kell úgy, hogy egyben az aláírásgyűjtés kezdő időpontját, időtartamát és az aláírásgyűjtő ívvel szemben támasztott tartalmi és formai követelményeket megfelelő eljárási garanciákkal együtt szabályozza.

A kötelező népszavazás garanciarendszere két elv uralma alatt áll: az egyik a sui generis garanciális intézményrendszer kialakítása (lásd preventív intézmények, pl. a kérdések, aláírásgyűjtő ívek vizsgálata); továbbá a kötelező népszavazás természetétől idegen, azt megzavaró beavatkozások kifejezett tilalma - ide tartozik a képviseleti szervek közbeavatkozása saját népszavazási kezdeményezéssel - a közvetlen hatalomgyakorlás eljárási folyamata alatt.

Az eljárás minden pontján, ahol - elsősorban a képviseleti szervek részéről - olyan döntés születik, amely a folyamatot megzavarhatja, sőt célba érését megghiúsíthatja, a bírói, illetőleg alkotmánybírósági jogorvoslat alkotmányos követelmény.

A másik elv az alkotmányos szervek együttműködési kötelezettsége. Ezen követelmények közé tartozik az is, hogy a népszavazásban érintett szervek a Kormánytól kezdve az Országgyűlésig és a köztársasági elnökig - eme alkotmányos köteleességgel összhangban járjanak el. A már megkezdett kötelező népszavazási eljárási folyamat megzavarásától és megghiúsításától való tartózkodás köteleessége ebből az alkotmányos elvből, amely a jogállamiság elvére [Alkotmány 2. § (1) bekezdése] vezethető vissza, szintén következik.

Az AB határozata nyomán az alábbiak állapíthatók meg a paksi bővítés esetére:

a) Ha pl. egy szervezet vagy személy már benyújtott a paksi bővítés ügyében népszavazási kezdeményezést és az OVB azt hitelesítette, a hitelesítés időpontjától kezdődően már nem lehet fakultatív népszavazást kezdeményezni. Ezt biztosítja az AB határozat után hatályba lépett, rendelkezésének megfelelő új Nsztv. 12. §-a is. Azaz ettől az időponttól fogva már nem lehet a kötelező népszavazást úgy megkerülni, hogy a Kormány kezdeményezi a véleménynyilvánító népszavazást – biztosítva magát arra az esetre, ha a népszavazáson elutasító döntés születik –mert az Országgyűlésnek nem kötelező a döntést figyelembe vennie az előzetes hozzájárulás megadásánál.

b) A fentiek alapján tilalmazott a kötelező népszavazási eljárás folyamata alatt annak megghiúsítása az Országgyűlés előzetes hozzájáruló döntése által is, nemcsak fakultatív népszavazási kezdeményezéssel. Ez következik az alkotmányos szervek – jelen esetben az Országgyűlés – együttműködési kötelezettségéből és a már megkezdett kötelező népszavazási eljárási folyamat megzavarásától és megghiúsításától való tartózkodás köteleességéből. Erre utal továbbá, az „ide tartozik” megfogalmazás is, azaz az ABH nem szűkítette le a kötelező népszavazási eljárás megghiúsítását a képviseleti szervek saját népszavazási kezdeményezés által történő közbeavatkozására. Ha az AB elsőbbséget adott a kötelező népszavazásnak a „népképviseleti és a közvetlen hatalomgyakorlás elemeit egyaránt tartalmazó, mérlegelés alapján elrendelhető népszavazással szemben”, akkor valószínű, hogy a közvetlen hatalomgyakorlás elemeit nem tartalmazó Országgyűlési döntéssel szemben is elsőbbséget adna.

c) Milyen időponttól áll fenn az Országgyűlés ilyen irányú kötelezettsége?

Ha a kormány-előterjesztés nyilvánosságra kerül, és még a döntéshozatal előtt népszavazási kezdeményezést nyújtanak be az OVB-hez, milyen időpontig dönthet az Országgyűlés a hozzájárulás megadásáról?

A kezdeményezés OVB-hez történő benyújtásáig, a kérdőív hitelesítéséig és az aláírásgyűjtés megkezdéséig, az aláírások benyújtásáig vagy az aláírások hitelesítéséig?

Aláírást négy hónapig lehet gyűjteni (Alk. 28/E §), a kezdeményezéstől a népszavazás megtartásáig hosszú idő telik el a jogorvoslatokkal együtt, ezért nem mindegy, meddig hozhatja meg az Országgyűlés a döntést. A kötelező népszavazási eljárás folyamatát az 1. melléklet ismerteti.

A médiában nemrég a jelenlegihez hasonló eset kapcsán nyilvánosságot látott olyan jogértelmezés is, miszerint azzal, hogy valaki a népszavazási jog gyakorlásához szükséges feltételek érdekében cselekedett (a hitelesítési kérelmet benyújtotta az OVB-hez), a népszavazási eljárási folyamat megkezdődött. Az így megkezdett eljárási folyamatban az érintett szerveket alkotmányos együttműködési kötelezettség terheli. Ebbe beletartozik minden olyan döntéstől való tartózkodás, ami a népszavazási jog gyakorlását megzavarja, vagy megghiúsítja¹.

A precedens kapcsán akár szervezetek, akár magánszemélyek is élhetnek hasonló jogértelmezéssel népszavazási kezdeményezésük kapcsán, amely a sajtóban szintén nyilvánosságot kaphat, ezért erre érdemes felkészülni.

ABH: A legalább 200 000 választópolgárnak a kötelezően elrendelendő népszavazásra irányuló kezdeményezését az elsőbbség a mérlegelés alapján elrendelhető népszavazással szemben közvetlenül az Alkotmány alapján az összegyűjtött aláírásoknak az Országgyűlés elnökéhez történő benyújtásától illeti meg. Ettől kezdve minden, az aláírásgyűjtés ideje alatt ugyanabban a tárgyban benyújtott, mérlegelés alapján elrendelhető népszavazási kezdeményezésre vonatkozó döntést függőben kell tartani, illetve azok végrehajtását az aláírások hitelesítéséig fel kell függeszteni.

A kezdeményezés támogatottságának teljesülése automatikusan a képviseleti szerv fölé helyezi a közvetlen hatalomgyakorlást. Az Országgyűlés az adott népszavazási kérdés tekintetében végrehajtói szerepbe kerül, s azt kell biztosítania, hogy a közvetlen hatalomgyakorlás eljárását ne fenyegetse semmi, egészen az eredményes népszavazásig, amikor ez a kötelessége tartalmira fordul (ti. a döntés végrehajtására).

Mivel a „szabad tárgyakon” belül az eljárás uralkodik a közvetlen hatalomgyakorlás alkotmányi szabályaiban, védelmének az eljárás egészére ki kell terjednie, attól kezdve, hogy a kezdeményezés megindul.

A választópolgári kezdeményezésben meghatározott kérdéstről történő népszavazás megtartásához való jogosultság értelemszerűen a szükséges számú aláírás hitelesítésével jön létre. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a hitelesítést megelőzően a népszavazáshoz való jogból ne származnának kötelezettségek az állami szervekre nézve, hiszen az eljárási feltétel teljesítése (a 200 000 támogató aláírás összegyűjtése) értelemszerűen feltételezi a joggyakorláshoz szükséges időt és annak védelmét.

Az aláírások hitelesítése deklaratív és nem konstitutív aktus: a népszavazásra irányuló kezdeményezés szükséges támogatottságának megléte vagy hiánya az aláírásgyűjtő ívek benyújtásakor adott, ennek tényét az aláírások hitelesítése csupán megállapítja. A hitelesítés elvégzésére, különösen időtartamára a választópolgároknak semmiféle befolyása nincs. Azonban a népszavazáshoz való jog alapján a választópolgároknak igényük van arra, hogy az aláírt aláírásgyűjtő ívek benyújtása után a hitelesítés mint a népszavazás megtartására vonatkozó jogosultság formális feltétele megtörténtéig a népszavazás megtartására vonatkozó jogosultságot az állami szervek ne hiúsítsák meg. A népszavazási kezdeményezést tehát már az aláírások benyújtásától kezdve (és nem csak a hitelesítés megtörténtétől) közvetlenül az Alkotmány alapján abszolút védelem illeti meg.

---

¹ Morvai Krisztina levele Sólyom Lászlóhoz, 2007. december 20.

Kérdés, hogy ez a védelem kiterjed-e az aláírásgyűjtés időszakára is. Ha valamely alapjogból folyó jogosultság feltételektől függ, és az alapjog jogosultjai a feltételek teljesítése érdekében cselekednek, akkor az állami szervek mérlegelési jogkörükben a jogosultság megszerzését nem hiúsíthatják meg. Az Alkotmányból folyik tehát a népszavazás állampolgári joga gyakorlásának védelme az aláírásgyűjtés alatt is. Az Nsztv. az AB határozatot követően meghatározta az aláírásgyűjtés kezdő időpontját (az OVB által a kérdőívek hitelesítése) és időtartamát.

Az intézményvédelem alkotmányos követelménye (mérceje) nem a szükségesség és az arányosság, hanem a mindenkori intézmény alkotmányos feladatai megvalósításához igazodik. A kötelező népszavazásnál ezeknek az intézményi garanciáknak arra kell szolgálniuk, hogy a nép általi hatalomgyakorlás erre az esetre vonatkozó lényeges ismérveit, a zavartalan közvetlenséget, különösen a népszavazás és az ahhoz szükséges eljárási folyamat képviselői befolyástól való függetlenségét és önállóságát, továbbá elsőbbségét biztosítsák. A kötelező népszavazás alkotmányi szabályozásának megfelelően ezek a garanciák tehát elsősorban eljárási jellegűek, s azt kell biztosítaniuk, hogy a népszavazás a kezdeményezéstől eljuthasson a megtartásig, s ezt kizárólag az érintett választópolgárok akarata befolyásolhassa.

Az ABH indoklásából egyértelműen következik, hogy csak a kezdeményezés támogatottságának teljesülése, azaz a 200.000 aláírás megszerzése helyezi automatikusan a képviselői szerv fölé a közvetlen hatalomgyakorlást. A választópolgári kezdeményezésben meghatározott kérdésről történő népszavazás megtartásához való jogosultság értelemszerűen a szükséges számú aláírás hitelesítésével jön létre, de tekintettel arra, hogy a hitelesítés deklaratív aktus az elsőbbségi védelem már az aláírások Országgyűléshez történő benyújtásával létrejön.

Addig, amíg a 200.000 aláírás össze nem gyűlt, nem is lehet tudni, hogy a nép szeretné-e akaratát érvényesíteni az adott kérdésben. Az AB értelmezése szerint, ha nem gyűlik össze a megfelelő számú aláírás, az azt jelenti, hogy azok a választók, akik nem támogatták a kezdeményezést úgy döntöttek, hogy az adott kérdésben nem kívánnak élni közvetlen képviselői jogukkal, a döntést a képviselői szervekre bízzák.

Ezért logikus az AB érvelése, hogy csak a 200.000 aláírás benyújtása után lehet megállapítani a kötelező népszavazás elsőbbségét.

Némileg vitatottabb, hogy ez az elsőbbség megilleti-e a kötelező népszavazási eljárást az aláírásgyűjtés kezdő időpontjától. Az AB érvelésből az következik, hogy ez a védelem kiterjed az aláírásgyűjtés időszakára is, azzal a különbséggel, hogy ez mintegy visszamenőleges hatállyal következik be.

Kérdés, hogy az aláírásgyűjtés időszakában meg lehet-e hozni a döntést és csak a végrehajtását kell felfüggeszteni, vagy már döntést sem lehet hozni. Az aláírásgyűjtés időszakában meghozott döntés alkotmányossága a legvitatottabb.

ABH: Ha valamely alapjogból folyó jogosultság feltételektől függ, és az alapjog jogosultjai a feltételek teljesítése érdekében cselekednek, akkor az állami szervek mérlegelési jogkörükben a jogosultság megszerzését nem hiúsíthatják meg. Az Alkotmányból folyik tehát a népszavazás állampolgári joga gyakorlásának védelme az aláírásgyűjtés alatt is.

Az AB határozat fenti rendelkezéséből viszont nem vezethető le, hogy ez a védelem az aláírásgyűjtés megkezdése és a kérdőív hitelesítése előtt is fennállna. Ha egy személy a kérdés hitelesítését kéri az OVB-től, az még nem jelenti a kezdeményezés automatikus védelmét a képviseleti beavatkozással szemben. Ebben a fázisban még az sem biztos, hogy hitelesíti az OVB a kérdést, és azt egyáltalán népszavazásra lehet bocsátani.

Amikor a népszavazásról, – mint a közvetlen hatalomgyakorlás kivételes megvalósulás esetén a képviseleti hatalomgyakorlással szembeni elsőbbségéről – van szó, nem szabad megfeledkezni arról, hogy a Magyar Köztársaság alkotmányos rendjében a népszuverenitás gyakorlásának elsődleges formája a képviselet. A népszavazás útján történő hatalomgyakorlás kivételes eszköz.

Nem lehet tehát minden egyes OVB-hez benyújtott kérdésben a képviseleti szerv döntéshozatalát felfüggeszteni, addig, amíg ki nem derül tartató-e egyáltalán népszavazás. Ezzel a módszerrel – összehangolt kezdeményezések beadásával – meg lehetne kerülni az elsődleges képviseleti hatalomgyakorlást, amely alkotmányellenes. Ugyanilyen indokok alapján utasította el az AB a különböző kötőerejű népszavazások versengésénél a megelőzés elvét, mert az a kötelező népszavazás felszámolásához vezetne.

Mindkét oldalról kell tehát garanciákat állítani, egyrészt a népszavazás védelmére kivételes megvalósulása esetére, másrészt a képviseleti demokrácia elsődlegességének védelmére.

Fentiek alapján elmondható, hogy amíg az OVB nem hitelesítette a kérdőívet és nem kezdődik el az aláírásgyűjtés, addig sor kerülhet az Országgyűlés döntésére. Ha a 200.000 aláírást benyújtják az Országgyűlésnek, már elsőbbség illeti meg a népszavazási kezdeményezést a képviseleti szerv döntésével szemben. Vitatott, és alkotmányértelmezéstől függ, hogy az aláírásgyűjtés négy hónapja alatt meg lehet-e hozni a paksi atomerőmű bővítéséhez történő előzetes hozzájárulásról a döntést.

Budapest, 2008. január 25.

Üdvözlettel:

Dr. Molnár Attila
irodavezető ügyvéd

A kötelező népszavazási eljárás folyamata

Az első szakasz a népszavazás kezdeményezésének, a hitelesítésnek a szakasza, amely az aláírásgyűjtő ív mintapéldányának, illetve (fakultatív népszavazás kezdeményezése esetén) a konkrét kérdésnek az OVB-hez hitelesítés céljából való benyújtásával indul. Az OVB megtagadja az aláírásgyűjtő ív hitelesítését, ha a kérdés nem felel meg az Alkotmányban és az Nsztv.-ben megfogalmazott követelményeknek. Az eljárás ezen szakaszában az OVB vizsgálja azt is, hogy a kezdeményezést (az Nsztv. 12. §-a szerint) nem előzi-e meg másik népszavazási kezdeményezés. Az első szakasz tehát az OVB hitelesítési döntésével zárul, amely döntés ellen - a Ve. 130. § (1) bekezdése alapján - az Alkotmánybírósághoz, mint jogorvoslati fórumhoz lehet fordulni.

Az Alkotmánybíróság előtt kifogással meg nem támadott, vagy az Alkotmánybíróság által helybenhagyott hitelesítő határozat alapján az Országos Választási Iroda vezetője (a hitelesítési szakasz lezárásaként) hitelesítési záradékkal látja el az aláírásgyűjtő ív mintapéldányát. Ez alapján indulhat el a népszavazás következő szakasza, az aláírásgyűjtés (mely az Alkotmány 28/E. §-a alapján legfeljebb 4 hónapig tarthat), melyet az aláírások ellenőrzésének szakasza követi. E szakasz az OVB-nek az ellenőrzés eredményéről hozott határozatával zárul, mellyel szemben a Legfelsőbb Bíróságnál lehet jogorvoslattal élni. Az aláírások ellenőrzésének eredményéről az OVB elnöke haladéktalanul tájékoztatja az Országgyűlés elnökét, aki azt az Országgyűlés legközelebbi ülésnapján bejelenti. Ekkor kezdődik a népszavazás elrendelésének szakasza.

A népszavazás elrendelésére irányuló, érvényes kezdeményezésről az Országgyűlés a bejelentést követően kötelező népszavazás esetén 15 napon belül köteles dönteni. Ha az OVB határozatában azt állapította meg, hogy a népszavazási kezdeményezés érvényes (összegyűlt a megfelelő számú aláírás), az Országgyűlés az Alkotmány 28/C. § (2) bekezdésének kógens rendelkezése szerint köteles elrendelni a népszavazást.

Az Országgyűlés - akár népszavazást elrendelő, akár az elrendelést elutasító - határozata ellen a Ve. 130. § (2) bekezdése alapján 8 napon belül lehet kifogással élni, az Alkotmánybírósághoz címezve, ám az OVB-hez benyújtva. Az Alkotmánybíróság soron kívüli eljárásban bírálja el a kifogást; döntésével vagy helybenhagyja az Országgyűlés határozatát, vagy megsemmisíti azt és új eljárásra kötelezi az Országgyűlést. A kifogással nem támadott, vagy az Alkotmánybíróság által helybenhagyott határozattal elrendelt népszavazás időpontját a köztársasági elnök tűzi ki.

Ezt követi magának a népszavazás lebonyolításának a szakasza, majd a szavazatok összesítése és az eredmény megállapítása, mely szakaszban az OVB jár el. Az eredményes üggyöntő népszavazás alapján hozott döntés az Országgyűlésre kötelező.